

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark.. vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 37 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 16. September 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Sovražnik se boji jeseni

Kljub velikim sovražnim uspehom na zapadu še odločitev nikjer ni padla v korist Anglo-Amerikancev - Čim bližje so nemški meji, tem hujši so nemški protiudarci - Sleherni dan pridobljenega časa koristi Nemčiji

V času, ko se na zapadni meji Reicha odigrava usodni vojni dogodek, je povsem razumljivo, da marsikdo gleda na te dogodke z neko zaskrbljenostjo. Nemška vojska je v teku treh mesecev po sovražni invaziji prepustila malodane vso Francijo, velik del Belgije in sovražnik prodira sedaj celo v Holandijo. Nemško vodstvo je v globlji strategiji zasledovalo samo en cilj: pridobiti z žilavim odporom in slabljenjem sovražnih odredov na času. To se je nemškemu vodstvu tudi posrečilo. Nemške divizije so se spretno umikale, prizadevajoč sovražniku težke človeške in materialne izgube, obenem pa so bile ob zapadni meji Reicha izvedene vse priprave za formiranje novega obrambnega pasu, ki bo imel nalogo, zaustaviti sovražno prodiranje ter postati izhodišče novih, odločilnih bitk. Nemški vojni dopisnik Edgar Bissinger je te dni v svoji oceni tromesečne bilance invazijske vojne ugotovil dejstva, ki jih nikakor ne smemo prezreti. Bissinger piše sledeče: »Čeprav je naš položaj na zapadu resen in težaven, nam je kljub temu znano, da bo v tej vojni odločilno revolucioniranje tehnike in tistih idej, po katerih se bo odločil strateški potek vojne. Tako smo ponovno dospeli do tiste točke, katero smo poznali že ob pričetku vojne. Nove strategije zamisli in z njimi povezano orožje bodo v skupnem učinku znova ustvarili situacijo, v kateri sovražniku ne bo koristilo večje število ljudi in materiala. Za uspešnost teh načrtov pa ne potrebujemo tolikanj prostora, čeprav je izguba bojišča, temveč potrebujemo predvsem časa, da jih izvedemo in uresničimo.

S tega vidika je razumljiva žrtev trdnjavskih posadk in tistih divizij, ki krijejo umikalne operacije. Radi tega imfa dozdevna brezizglednost boja odrezanih oporišč svoj višji smisel za celotno vojskovanje. Ali in na katerih točkah se bo izvršil obrat v vojskovanju in da-li se bo vse to dogajalo bližje ali dalje od zapadne meje Reicha, tega ne more danes nihče reči. Sigurno je le, da pridobitev vsakega dneva na času, izsiljena v t.dih umikalnih bojih, ne slabi samo sovražnikove moči, temveč ga približuje grozeči nevarnosti. To je spoznal tudi sovražni tabor in zato pritiska z vsemi razpoložljivimi sredstvi na tempo vojskovanja. Ako tedaj sestavimo bilanco četrtletja invazijske vojne, lahko rečemo, da je zabeležil sovražnik velike uspehe. S svojim izkrcanjem na najslabotnejšem mestu Atlantskega branika mu ni uspel samo prodor, temveč je

v nadaljnjih bojih v Franciji izbočil velike daljave tega branika, nikjer pa mu kljub silnim naporom ni uspelo povzročiti odločitev, ki bi dočela izid vojne sploh. Prej kot slej je igra še vedno odprta. Sovražnik je izigral svoje adute in šele v odločilnem boju se bo pokazalo, kdo izmed obeh nasprotnikov bo lahko vpostavil še jačje adute.

Tako nemški vojni poročevalec, ki je v izbranih in stvarnih besedah izrazil dejansko situacijo na zapadu. Poleg vojaških in strateških momentov pa moramo upoštevati pri nadaljnji presoji položaja tudi moralni in psihološki moment. Vojni dogodki na vseh frontah kažejo, da se pripravlja Nemčija na odločilne boje v osrčju evropske trdnjave. S skrajšanjem front, se je skrajšal tudi dovoz, mimo tega pa se formirajo nemške divizije sedaj zlasti na zapadu že na ozemlju, ki je moralno in psihološko popolnoma harmonizirano s celokupno nemško obrambo. Dokler so se nemške divizije borile še na nesigurnih francoskih tleh, so se morale ozirati čestokrat tudi na skritega sovražnika, ki je nastopal v obliki partizanskih teroristov. Vse to bo sedaj odpadlo ob zapadni meji Reicha, kjer je pokazalo nemško civilno prebivalstvo isto držo, kakor Vzhodna Prusija. Nemce preveva sedaj, ko je nevarnost prispela do vrhunca, neke vrste fridericijskega duha. Kakor je dr. Goebbels v svojih duhovitih člankih že nešteto povdaril, se zaveda nemški narod, da gre za vse, da gre za golo življenje nemškega naroda. Neki komentator

nemškega radia je te dni po vsej pravici dejal, da se nahaja Nemčija sedaj v situaciji ranjene živali. Nastopilo je neke vrste besnila. Kdorkoli pride v bližino, se igra s svojim življenjem. To je prednost skrajšane frontne črte in obrambe na lastnih tleh. S fanatizmom, kakor ga ni srečati nikjer v dolgih razdobjih zgodovine, bo nemški narod branil sleherni ped svoje zemlje. To obrambo bo glede učinkovitosti stopnjevalo novo orožje, ki bo v danem trenutku na razpolago v toliki množini, da se bo obramba začela spreminjati v sovražno defenzivo. Nemško vodstvo, ki si v teku teh dosedanjih umikalnih operacij ni dalo nikjer izvitj iz rok določevanja situacije, bo tedaj določilo termin za izvedbo najsilnejših protiudarcev. Nemčija je sedaj v položaju, ki vodstva nikakor ne vznemirja. Ves nemški narod je tako prekvšen z idejo fanatične obrambe, da odpade sleherni ozir na morebitno dvomljivost ozadja bojišč. Sovražnik se dobro zaveda, da Nemčija v letu 1944 ni Nemčija leta 1918, ko so domovino razjedali municijski štrajki, sabotaže in marksistično rovarjenje proti nadaljevanju odpora. Danes je ves nemški narod v neomajni zvestobi in udanosti združen okrog svojega Fühnerja, ki dan in noč študira svoje odločilne vojne poteze. V tej sklenjenosti in povezanosti, ki je silno podobno situaciji stare Prusije v dobah neuspehov Friedricha Velikega v sedemletni vojni, je iskati vir velikega nemškega upanja na izvajanje dokončne zmage. Izven dvoma je dejstvo, da nemška vojska doslej ni bila nikjer odločilno

porazena. Nemško vodstvo je žrtvovalo iz strateških ozirov ogromna ozemlja, ker sedaj ni važno, kje bo padla odločitev, važno je le, da bo padla odločitev v korist Nemčije. Izven dvoma je tudi, da je zbiranje moči mnogo intenzivnejše pri tistem, ki se bori za svoje življenje in za bodočnost svojih generacij, kakor pa pri tistih, ki jih družijo samo negativni momenti sovražstva do življenjske oblike nemškega naroda. Kakor je Friedrich Veliki postal vedno večji tudi ob protiudarcih, ki so jačili njegov fanatizem in njegovo vero v poslanstvo Prusije, tako so bili vsi dosedanja protiudarci tudi za nemško vodstvo vrec dragocenih izkušenj. Totalna mobilizacija vseh nemških delovnih sil in vojaške vpostave je v polnem teku. V orožarnah Reicha se kuje novo orožje, ki bo čimprej odšlo na fronte, kjer bo izsililo v danem trenutku vojni obrat. Stojimo tedaj pred najsilnejšim so-

Zwischen Bug und Narew

In erbitterten Waldkämpfen wurde ein sowjetischer Durchbruchversuch vereitelt

—PK-Zeichnung Krieqsberichtler Böhmer (Sch)

Srditi boji na zapadni in južni fronti

Razbito sovražno mostišče ob Albertovem prekopu - Ogromne izgube v sovražnem taboru Izjalovljeni poskusi prodora v Italiji

Dne 7. septembra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da je bilo severno od Anversa razbito neko sovražno mostišče, in sicer v protinapadu. V prostoru Löwen-Sedan še vedno traja močan sovražni pritisk. Jugovzhodno od Sedana je vdrila neka nemška oklopniška skupina v sovražne postojanke, ki so bile nato razvite. Pri Verdunu, Pont a Mousson-u in pri Toul-u so se razbili močni sovražni napadi. Pri Baume les Dames je sovražnik mimogrede stopil na severno obrežje reke Doubs, vendar se je moral po nemškem protinapadu umakniti. Sovražnik je začel 6. t. m. svoj masiran velenapad na trdnjavo Brest. Sela po težkem boju je zamogel vdreti v nekaterih odsekih v polje pred trdnjavo. Vdorna me-

lu, pri Besançonu in bolj vzhodno od Besançonu. Ob francosko-italijanski meji se trajajo boji na posameznih sedlih, vendar sovražnik ni dosegel nikakega uspeha. — Na zapadnem delu italijanske fronte so se zrušili lokalni sovražni napadi. Dne 7. t. m. so se odigravali ob jadranski obali najsilovitejši boji. Naše čete so ponovno izjalovile vse sovražne poskuse prodora. Sovražnik je beležil izredno krvave izgube. Uničenih je bilo 27 sovražnih tankov. — V pretekli noči so vrgla posamezna angleška letala bombe na Karlsruhe.

9. september: V Severni Franciji so se izjalovili sovražni sunki proti pomorskim trdnjavam Brest, Bologne in Dunkirchen. Pri Le Havre-u je bilo uničenih 41 sovražnih tankov. V Flandriji se umikajo naše čete v srditih obrambnih bojih proti prodirajočemu sovražniku. Sovražnik je zamaš skušal napadati iz svojega mostišča Anvers proti severu. Severozapadno od Hasselta so bila zožena sovražna mostišča. Živahni boji so se razvili za citadelo v Liegesu in severozapadno od Metza. Tu so se razvili učinkoviti nemški protinapadi. Pri Besançonu in bolj vzhodno ob reki Doubs se nahajajo naše iz južne in jugozapadne Francije vračajoče se čete v boju s sovražnikom, ki skuša od juga s sili močnimi silami prodrati Burgundska vrata. — Ob jadranski obali se je v teku dneva zopet stopnjevala srditost bojev. Naše čete so pa razbile vse sovražne napade, ki so bili deloma ponovljeni do šestkrat, v težkih bojih. Sovražnik je ostal pred zopet zavojevanimi črtami z velikimi izgubami. — Ameriški bombniški odredi so bombardirali jugozapadno Nemčijo, zlasti Karlsruhe, Mainz, Mannheim in Ludwigshafen. Zbitih je bilo 22 sovražnih letal. Odred angleških bombnikov je vrgel bombe na Nürnberg.

10. september: Posadka pomorske trdnjave Brest je tudi 9. t. m. odbila vse ob najjačji materialni vpostavi izvedena sovražna napade. Istočasno smo izgubili polotok Le Conquet. Južno od Genta in severozapadno od Hasselta so bila v protinapadih zožena sovražna mostišča. Južno od Maastrichta so naše čete zavrnile sovražnika, ki je bil vdril v naše čete. Med Verversom in Arlonom je sunil sovražnik v široki fronti proti našim postojankam ter izvojeval nekaj malenkostnih terenskih uspehov. V področju Dole, ki so ga prepuštile naše čete sovražniku ter severno in vzhodno od Besançonu so se razvili srditi boji. Ob francosko-italijanski meji so naše čete zavzele v področju Mont Cenis in Maddalena neke višinske postojanke ter jih očistile sovražnika. — Na jadranski obali je bilo težišče bojev dne 9. t. m. na odseku obeh straneh Gemmana, kjer so se ves dan vršili srditi boji. Vsi sovražni napadi so bili izjalovljeni. Za mesteca Gemmano, ki je v teku dneva sedemkrat menjalo posestnika, se vršijo še siloviti boji. — Sovražni bombniški in lovski odredi so napadli Zapadno Nemčijo, zlasti pa mesta Düsseldorf, Mainz in Mannheim. Pri tem je bilo uničenih 29 sovražnih letal. V pretekli noči je vrgel sovražnik bombe na München, Gladbach in Braunschweig.

11. september: V odseku Brügge do področja severozapadno od Hasselta so bili izjalovljeni vsi sovražni poskusi razširjenja mostišče preko Albertovega prekopa. Pri Beeringenu so nemški padalci iznenadili sovražnika v boku, uničujoč veliko transportno kolono ter municijska in bencinska skladišča. Tu je bilo uničenih v zadnjih dneh 52 angleških tankov. Obenem so se tu razvili težki boji s sovražnikom, ki prodira s tanki proti severu. Na črti Ververs-Metz prodira sovražnik na široki fronti. Odbiti so bili številni njegovi sunki. Ves dan so se vršili tudi sovražni napadi proti suhozemni fronti trdnjave Le Havre, šele po težkih bojih je zamogel sovražnik doseči manjši vdor, ki pa je bil takoj zapahnen. Južno od Mont Cenis in ob sedlu Maddalena so zavzele naše čete važne višinske postojanke. — Ob angleški obali in ob Rokavskem zalivu so potopile naše podmornice 11 ladij s 43.000 brt, nekega rušilca, fregato in minolovca. Več drugih ladij je bilo poškodovanih. — Ob italijanski južni fronti so se umaknile naše čete v apeninske postojanke po naletu in brez sovražnega pritiska. Na vzhodnem krilu so naše čete tudi 10. t. m. izjalovile vse sovražne poskuse prodora. — Sovražni bombniški

odredi so bombardirali po dnevu mesta Ulm, Heilbronn, Stuttgart, Nürnberg in Wien. Uničenih je bilo 45 sovražnih letal, med njimi 29 štirimotornikov. Posamezna sovražna letala so vrgla ponoči bombe na Berlin.

12. september: Na zapadu so se izjalovili sovražni napadi pri mestih Brügge, Gent in Anvers. Severozapadno od Hasselta je bilo razbito sovražno mostišče ob Albertovem prekopu. Severno od Hasselta je prodril sovražnik z močnimi pehotnimi in oklopniškimi silami v smeri na Eindhoven. Siloviti boji so se odigravali nadalje pri Liegesu in Metzu, kjer so naše čete dajale prodirajočemu sovražniku srdit upor. Močan pritisk iz juga je veljal mestu Vesoul. V dveh dneh je bilo

Karte zu den schweren Abwehrkämpfen unserer Stützpunkte in der Bretagne
Scherl-Bilderdienst-M.

sta so bila takoj zapahnjena. V italijansko-francoskem obmejnem ozemlju sovražnik ni zamogel zavzeti trdnjavskih postojank. — Na jadranski obali je imel sovražnik težke izgube, tako da je moral dovesti nove rezerve. — Letalski napadi so veljali neselbinam v Srbiji in na Madžarskem. Sovražni bombniki so bombardirali Zapadno Nemčijo, med drugim tudi Emden, ponoči pa Hamburg.

8. september: V področju mesta Ypern so naše varovalne čete osigurale v težkih bojih proti sovražnim oklopniškim kolonom umik naših divizij proti severu. Pri tem je bilo uničenih 34 sovražnih tankov. Na obeh straneh mesta Liege še traja vedno močan sovražni pritisk proti vzhodu. Obenem so bili izjalovljeni sovražni napadi pri Tou-

padom nemške kvalitete vojne tehnike s sovražno množino ortodoksne orožja. V tem epopaju se bo Nemčija poslužila celokupne prednosti skrajšane notranje obrambne črte. Fanatična zagrizenost Nemcev glede usmeritve na dokončni vojni cilj je dosegla šele začetek vrhunca. Sovražnik se bo ob nemških mejah izgrizel svoje zobe ob granditnem nemški obrambe. Sovražnik vé, da mu je odmerjen pičli čas, zato se boji jeseni. Kakor omenjamo na drugem mestu, je Churchill sam izjavil, da mora pasti odločitev do 1. oktobra, sicer... e. Sovražni tabor vé, da bo v letošnji jeseni Nemčija s svojo revolucionirano tehniko in strategijo izvedla odločilno šahovsko potezo. Gre za slehemi dan časa, zato se jim tako silno mudi na vseh frontah. Nemški narod pa v svojem trdnem zaupanju v svoje vodstvo jedva pričakuje tistega trenutka, ko se bo vojna sreča zopet obrnila v korist Nemčije. S tega vidika je razumeti gigantski napor nemškega naroda v tovarnah, na poljih in na bojiščih. V osrčju Evrope bje nemški narod ta gigantski boj ne samo za sebe, temveč tudi za tisto Evropo, ki se iz slabosti ni zavedala nevarnosti boljše civilizacije in uničenja vsega, kar je sveto zapadnemu omikancu. Nemčija drži zastavo svobodne Evrope visoko nad svojo glavo. Čim večja je nevarnost, tem bujše so in bodo nemški protitrdni povodi, kjer bi nameraval sovražnik oskrniti sveta nemška tla.

Karte vom adriatischen Küstenabschnitt
Scherl-Bilderdienst-M.

na zapadni fronti uničenih nad 100 sovražnih tankov. Posadki v Dunkirchemu in Le Havre-u sta vzdrževali močan sovražni pritisk. Posadka v Lorientu je v uspešnih izpadih uničila več sovražnih municijskih in oskrbovalnih ekladišč. — V štirinajstodnevni veliki obrambni bitki ob jadranski obali so naše čete kljub sovražni premoči na ljudeh in materialu odbile vse sovražne poskuse prodora, prizadevajoč sovražniku najtežje izgube. — Sovražni teroristični napadi so veljali mestom Hannover, Magdeburg in Eisenach. Ponoči so padale angleške teroristične bombe na Darmstadt in Berlin. V teku srditih letalskih bojev ter s pomočjo flakartilerije je izgubil sovražnik 133 letal, med njimi 104 štirimotornih bombnikov.

13. september: Na zapadni fronti trajajo teški obrambni boji na dosedanjih žariščih. Žilav odpor naših čet je izjalovil sovražne poskuse prodora severno od Hasselta ter v področju Verviersa proti Aachenu. V bojih severno od Luxemburga je bilo uničenih 142 sovražnih tankov. 40 protitankovskih topov je bilo uničenih ali zaplenjenih. Ameriški odredi prodirajo preko gornjega dela reke Mosel proti Luneville-u. Tudi za Neuf Chau-

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptvertriebsleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Drau, Badgastein 1.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs geldes.

Operacije na vzhodni fronti

lovi nemški obrambni uspehi - Nemški protisunki v vzhodnih Karpatih

Po poročilu, ki ga je nemško vrhovno povelje izdalo dne 7. t. m., so beležili Madžari uspešne protinapade proti Romunom. V jugovzhodni Sedmograški in v vzhodnih Karpatih so bili razbiti boljševiški napadi. Na ostali vzhodni fronti so se vršili težji boji samo ob spodnjem Narevu. Po težkem boju smo izgubili Ostrolenko. V Varšavi je bilo očisto celokupno predmestje Visle tolovajev. Nemško letalstvo je ponoči uspešno bombardiralo sovražne priprave v Baltiku.

8. september: Nemške čete so v jugovzhodnem delu Sedmograške in v vzhodnih Karpatih zavrle številne sovražne napade, obenem pa očistile v takojšnjih protisunkih več vdorov. Nemško letalstvo je uspešno napadalo sovražni dovoz. Ob spodnjem Narevu so naše čete v trdih bojih preprečile sovražne poskuse prodora. Na ostali fronti ni bilo nikakih bistvenih operacij.

9. september: V kotu Szekei in v jugovzhodni Sedmograški so naše čete odbile več arditih sovražnih napadov. Na več mestih so zavrle nemške in madžarske čete sovražnika. Nemški letalski odredi so učinkovito razbijali sovražni dovozni promet v Romuniji. Ob severnem robu Karpotov ter ob spodnjem Narevu so se razbili obnoveni sovražni napadi ob žilavem odporu naših divizij.

10. september: Na Sedmograškem so beležili na sedlih Karpotov brezuspešne boljševiške napade. Nemški letalci so v Severni Romuniji razkropili motorizirane boljševiške kolone ter uničili več vlakov z nafto. Pri Sanoku in Krosnem so bili preprečeni v trdih bojih opetovani sovražni poskusi prodora. Istotako so se pri Ostrolenki zrušili novi sovjetski napadi ob žilavem odporu naših čet.

11. september: Na Sedmograškem so nemške in madžarske čete odbile v silovitih bojih več boljševiških napadov. Težki boji so se odigrali čeraj pri Sanoku in Krosnem. Pri Varšavi in med Vislo ter Narevom je sovražnik obnovil svoji velenapad, ki se je pa zrušil ob žilavem odporu nemških čet in Waffen-SS. Tudi pri Ostrolenki so bili odbiti vsi boljševiški napadi, istotako v odseku Kandalakša na visokem severu. Nemško letalstvo je uspešno razbijalo sovjetski dovoz v baltičkem ozemlju.

12. september: V južnem delu Sedmograške in v vzhodnih Karpatih so naše čete v protinapadih zaustavile oziroma odbile vse sovražne napade. Med tem se nadaljujejo težki obrambni boji pri Sanoku in Krosnem. Sovražnik pa ni dosegel svojega cilja, t. j. prodora nemške fronte. Vzhodno od Varšave in severovzhodno od Ostrolenke so naše divizije v žilavih bojih preprečile vse poskuse prodora. Z ostale vzhodne fronte niso sporočili nikakih posebnih bojev.

13. september: Nemške in madžarske čete so na južnem Sedmograškem odbile močne sovražne napade ter uničile pri tem večje število oklopnikov. Pri Sanoku in Krosnem se nadaljujejo ardit boljševiški napadi. Jugovzhodno od Varšave so se razvneli srđiti boji. V teh bojih se je boljševikom posrečil vdor. Bolj severno so se zrušili sovražni napadi, pri čemer je bilo uničenih 19 sovražnih tankov. Severovzhodno od Ostrolenke so naše čete prepustile sovražniku Lomzo ter tako preprečile na široki fronti nameravani prodor boljševikov. Bolj žilavno je postalo tudi v področjih Raseinen, Schagarren in Bauske. Na Srednjem Finskem je skušal sovražnik suniti v

leau se odigravajo težki boji. Pritisk sovražnika na naše varovalne čete med Vesoulom in švicarsko mejo se vzdržuje. Sovražnik je napadel sedemkrat zaporedoma Calais in Dünkirchen, toda zaman. V Le Havre so vdrl po najtežjem bombardiranju in letalskih napadih sovražni tanki. Posadka se je borila hrabro do zadnjega. Tudi v centru Bresta se odigravajo srđiti boji. Pred Lorientom je bil sovražnik na več mestih zavrnjen ter je beležil krvave izgube. — V Italiji so se kravzo zrušili številni sovražni napadi: severno od reke Arno. Ob jadranski obali so izvajale naše čete popolni obrambni uspehi. Anglo-ameriški bombniški odredi so bombardirali Münster, München, Fulda, Frankfurt, Mainz, Stuttgart, Wiesbaden in Berlin. Uničenih je bilo 139 sovražnih letal, med njimi 107 štirimotornikov.

naše umikalne operacije, vendar je bil krvavo odbit. Na Balkanu se izvajajo protiukrepi proti sovražniku, ki prodira proti zapadnim mejama Romunije in Bolgarije.

Karte vom Kampfgelbiet Rumänien
Scherl-Bilderdienst-M.

Boljševiško rovarjenje v Južni Ameriki

Iz Zeneve poročajo: Konstantin Umanski je eden izmed najbolj premetenih čifutov Sovjetske Unije. Nekdaj je bil šef presbiroa v Kremiju, pozneje je postal legacijski svetnik, naposled pa veleposlanik v Washingtonu, od koder se je odpeljal kot veleposlanik v Mehiko. V tem svojstvu je bil Umanski obenem imenovan poslanikom Sovjetske Unije v Costarici. Nobenega dvoma ne more biti o tem, da je dobil Umanski nalogo, pripravi v Južni Ameriki tla za boljševiško propagando. Tako poroča Carlton Beaks v »Harpers Magazin-u«, da dobavlja Umanski mehiškim petrolejskim družbam poročila, ki jih dajejo dnevno okrog tri ure preko radio-oddajnic. Stroške za to propagando plačuje Moskva, in sicer 100.000 dolarjev na leto. Gre predvsem za predavanja o Sovjetiji in za komentarje k raznim poročilom. Počeniš s februarjem 1944 poslija Umanski na številne naslove v Srednji in Južni Ameriki dnevna izvestja. V Mehiki je Umanski otvoril stalno razstavo, ki dela reklamo za Rdečo armado. Razne mehiške tipe šolajo v glavnem mestu ter jih urijo v tehniški preukustva. Toda Umanskemu še tega ni dovolj. Sedaj so prišli v Mehiko tudi »literatje« in »umetniki«. Ko sta nedavno prispela iz Moskve literata Fefer in Salomon Michols, so jima priredili neko množinsko manifestacijo. Umanski razpolaga v svrhu širjenja boljševiške propagande z bajeslovnimi veotami. Pri tem mu pomaga oficijelno 35 sotrudnikov. To so le »uradne« osebnosti. V resnici jih je 800. Podprejen mu je tudi sovjetski veleposlanik v Washingtonu. Ko je Sovjetska Unija navidezno odpravila Kominternu, je začel naraščati vpliv boljševikov v Južni Ameriki. Kuba je vzpostavila diplomatske odnose s Sovjetijo. Njej so predložili Uruquai, Mehika in Costarica.

Deals je mnenja, da hoče Sovjetija po vsem svetu. Da je podtalno rovarjenje Umanskega imelo uspeh, dokazujejo upori v Južni Ameriki in pa dejstvo, da se o tem v Severni Ameriki ne sme ničesar pisati. O takih uporih poročajo iz Bolivije, Paragvaja, Hondurasa, Guatemale, Brazilije, Čile, Paname, Kolumbije in Kube. Tako prede Moskva kot nekaj zlobni pajek svoje mreže po vsem svetu. Žid Umanski je zli duh Južne Amerike.

V Franciji trijumfira boljševizem

»Basler Nachrichten« so priobčile na uvodnem mestu poročilo svojega pariškega dopisnika o položaju v Franciji. V tem poročilu opozarja omenjeni dopisnik na boljševiško nevarnost. Dobesedno je pisal sledeče: »Ze sedaj se je bati, da bodo boljševiški elementi dobili premoč v svoje roke.«

HRABRI SPODNJEŠTAJERCI

Za hrabro zadržanje pred sovražnikom na frontah so dobili Eisernes Kreuz II. Klasse: Grenadier Alois Jugowetz, Ortsgruppe Ankenstein; Kreis Pettau; Gefreiter Johann Brentschur, Ortsgruppe Thesen, Kreis Marburg-Stadt; Grenadier Franz Grum, Ortsgruppe Lorenzen, Kreis Marburg-Land; Feldwebel Franz Brandt, Cilli; Grenadier Siegfried Gleinsner iz Marburga, Ortsgruppe V, Kreis Marburg-Stadt in Grenadier Friedrich Schruppt iz Ortsgruppe Jakobstal, Kreis Marburg-Land.

Eisernes Kreuz I. Klasse je dobil 44-Panzergrenadier Franz Ratzky, Ortsgruppe Eichtal-West, Kreis Trifail.

Medtem poročajo iz Stockholma nova opažanja nevtralnih opazovalcev v Franciji. Ti nevtralnimi opazovalci ugotavljajo, da vlada v južni in v jugozapadni Franciji nepopisen strah radi tega, ker so novi oblastniki izpustili iz raznih koncentracijskih taborišč celo vrsto španskih boljševikov. Ti španski boljševiki specialisti v krvoprelivanju izvajajo skupno s partizanskimi odredi povsod svoj krvavi teror. Dogajajo se napadi na transporte živil, kmetje pa na njivah niso varni svojega življenja. Po vaseh se pojavljajo takozvani revizicijski odredi, ki plenijo žito in druge kmetijske pridelke. General De Gaulle je napram temu početju brez vsake moči. Tolovaji so od dne do dne vedno jačji, ker so si uredili številne rekrutacijske pisarne, kamor se zlasti zatekajo številni brezposelni delavci. Sedaj, ko so politične stranke in strokovne organizacije v Parizu zopet pričele s svojim delovanjem, napovedujejo tudi prve mezdne boje. Kakor poroča »Svenska Dagbladet«, so socialisti, komunisti in zastopniki strokovnih organizacij zahtevali povišanje vseh mezd za najmanj 40 odstotkov. Francija nudi sliko boljševiškega trijumfa in začetka sovjetizacije.

□ Bolgarija je prekinila diplomatske odnose z Nemčijo. Bolgarska vlada je v mnenju, da bi pri Anglo-Amerikancih dosegla ugodnejše pogoje za premirje, prekinila diplomatske odnose z Nemčijo. Značilno je, da je v času, ko je bolgarska vlada zasedla in sklepala o prekinjenju zvez z Nemčijo, obiskal predsednika vlade in zunanjega ministra, sovjetski odpravnik poslov ter mu izročil sovjetsko vojno napoved. Bolgarska vlada je takoj odgovorila s prošnjo za premirje, ki pa ni bila sprejeta. Sovjetske čete so vdrl v Bolgarijo ter jo zasedale.

□ Boljševiški teror v Bolgariji. Boljševiki so takoj po vkorakanju v Bolgarijo odstavili vlado Muravijeva, ki jim je odprla vrata za zasedbo ter ugodila vsem kapitulacijskim zahtevam. Nato so sestavili vlado boljševikov in pučistov. Na hladnem način so odstavili tudi člana regentskega sveta princa Kirila in generalnega lajtnanta Mišova. Temu je sledilo imenovanje novega regentskega sveta iz pristašev prostozidarstva in boljševikov. To, kar se sedaj v Bolgariji dogaja, predstavlja popolno zavojevanje in sovjetiziranje Bolgarije.

□ Dogodki v Bolgariji se kar prevračajo. Preteklo soboto je demisijsnila vlada Bagrjanova, ki se trudi na vse kriplje, da bi zadržala anarhijo. Bolgarsko delegacijo, ki se je v Kairi pogajala z Anglo-Amerikanci radi premirja, so sedaj iz Sofije odpoklicali, obenem pa je bila v Moskvo poslana druga delegacija za premirje. Georgijev je znan kot prijatelj boljševikov in ga smatrajo kot nekakega Stalinskega namestnika do popolne sovjetizacije Bolgarije. Georgijev je najprej razpustil Sobranje, nato pa je razgnal še regentski svet. Filov se je že preje zahvalil za mesto regenta, sedaj pa sta bila odstavljena še princ Kiril in general Mišov. Večina bolgarskih poslancev je bila aretirana. O kralju Simeonu in njegovi materi Joani ni duha ne sluha. Baje zahteva Moskva odstranitev kraljevega doma, razorožitev vojske, izročitev vojnega materiala, totalno okupacijo dežele in razveljavljenje zakonodaje proti židovstvu. V še svobodni Bolgariji je Cankov sestavil nacionalno vlado, ki hoče nadaljevati zavezništvo z Nemčijo in ki se hoče boriti proti boljševizaciji Bolgarije.

□ Japonska oborožitev narašča. Ameriški mornariški tajnik Forrestal je izjavil zastopnikom tiska, da nadrejenost ameriškega letalstva napram japonskemu v Pacifiku ni več tako visoka, kakor je bila pred letom dni. Japonci, da so v tehniškem pogledu močno napredovali. Japonska ima sedaj več tipov novovrstnih letal, ki delajo Amerikancem velike preglavice.

Naša volja in naša odločitev

Pred veliko preizkušnjo letošnje jeseni - Pomembne ugotovitve izpod peresa Reichsministra dr. Goebbels-a

Reichsminister Dr. Goebbels je napisal v velikem tedniku »Das Reich« pod naslovom »Naša volja in naša odločitev« zelo pomemben članek, ki daje čitatelju globok vpogled v sedanji vojaški in politični položaj. Iz članka posnemamo sledeča njegova izvajanja:

»V kritičnih situacijah gre v glavnem za to, da spričo valovanja krize zoperstavimo rastočim težočam in obremenitvam moško hrabrost. Samo moška hrabrost nam daje možnost, jih obvladovati. Zgodovinska izkušnja nas uči, da se zamore celo breznaadne situacije obrniti na bolje, ako tisti, ki so odgovorni, pred njimi ne kapitulirajo, nego se hrabro in brezobzirno borijo proti njihovi nevarnosti. V poteku krize in zlasti ob njenem višku ni druge možnosti za obvladovanje, zato jo je treba hrabro napasti in mobilizirati vse sile, ki zamorejo ojačiti in aktivirati odpor proti njej.

Politično-vojaška kriza te vojne — tako nadaljuje dr. Goebbels — leži v tem poletju in v tej jeseni. Naši sovražniki naskakujejo z vso silovitostjo svoje gmočne premoči varnostne črte Reicha v namenu, da bi jih predril. Pri tem je manj pomembno, ali moramo na gotovih frontnih mestih prepustiti še toliko važnega področja, kot da bi se sovražniku uspelo razbiti naše bojne odrede. Vojna, v kateri se moramo prisiljeno boriti, gre za naše življenje. Pri presoji izsledov na uspeh ne smemo gledati samo na teritorialno, temveč tudi na vojaško situacijo. To vedo naši sovražniki prav tako dobro kakor mi sami. Od tod torej njihovi opetovani poskusi, odrezati naše bojne odrede ter jih tako izločiti iz vojskovanja. Tu je naša nevarnost, pa tudi naša šansa. Ako se nam posreči, te poskuse sovražnega tabora v celoti preprečiti, bomo jeseni stali predvidoma pred popolnoma novo vojno situacijo. Angleži, Amerikanci in boljševiki se nahajajo v pravcati dirki s časom. Pod vsemi okoliščinami bi hoteli do oktobra izsiliti v svojo korist uspešen izhod vojne, in to že samo radi tega, da se tvarena političnih konfliktov, ki razkrajajo sovražni tabor vedno bolj in bolj, ne bi na nevni način

in predčasno vnela. Mimo tega jih je strah pred našim novim orožjem ter pred tekočim stopnjevanjem oborožitvenega in človeškega potenciala, ki bo takrat igral na tehtnici veliko vlogo. Vsekakor pa ni tako, da bi imeli naši sovražniki časa, kolikor jim drago; nasprotno: od gotove točke razvoja naprej bodo začeli rasti tudi naši izgledi na uspeh. Sedaj gre za to, da dosežemo to točko pod vsemi okoliščinami. To je glavno vprašanje sedanjega vojnega položaja kakor tudi naših mnogoterih vojnih naporov.

Ako sedaj naši sovražniki z vsemi sredstvi pospešujejo vojaški razvoj na različnih frontah v istočasni dirki s časom, jih k temu gospodovalno priganja nujnost. Svojim narodom so obljubili do te jeseni zmago in s to obljubo so jih pognali k zadnjemu velikemu naporu. Tega napora pa ne morejo tako dolgo vzdrževati, kakor bi se jim vzljubilo. Ako ta napor ne dovede v zaželenem roku do zaželenega uspeha, bo razpadel in se zrušil. Sovražniki niso imeli nikakega izhoda več iz totalno zavožene vojne politike, ki bo prej ali slej morala izzvati med njimi samimi najhujše konflikte. Sedaj postopajo namišljeno in si prizadevajo z vso silo spraviti v sklad svoje vojne teze s prepričanjem, da te teze tudi odgovarjajo stvarnosti. Mi pa vemo iz lastne izkušnje, do kako težkih psiholoških in materijelnih protudarcev lahko pride, ako skušaš vojno in njeno nepreračunljivost spraviti v Prokrustovo posteljo fiksičnih terminov. Seveda vedo to tudi v sovražnem taboru. Radi tega bi nam radi dopovedali z barnumsko reklamo, da je njihova zmaga takorekoč že sigurna. Radi tega hočejo svoj za končni uspeh premajhen vojaški prehitke izpolniti s prehitkom psihološkega in političnega značaja. V tem poletju in v tej jeseni gre zares za vse. Naskoku naših sovražnikov na vseh področjih vojaškega in političnega vojskovanja se moramo hrabro in brez strahu zoperstaviti, potem se bo zlomil ob našem odporu. Reich mora ostati. Iz te vojne mora iziti ojačen za vse čase. To je naša volja in naša odločitev. Ta volja odgovarja neomajnosti, s katero kljubujemo vsej nevarnosti.

nacionalni komunisti se zdaj nazivajo nacionaliste, najbolj zavedne demokrate. Branilci diktature se nazivajo antifasisti. Vse so postavili na glavo. Komunisti v Jugoslaviji morajo zdaj po diktatu iz Moskve ustvarjati edinstveno delavsko fronto in socialisti so kapitulirali s svojimi gesli s Topalovičem vred. (Iz tega se je izcimila današnja OF). Ko drugi — tako je nadaljeval dr. Korošec — padajo pod vpliv komunistov, je potrebno, da mi s svojimi delavci dajemo odpor proti sistemu, ki je proti osebnim svobodam, svobodni misljenja in izobrazbe, ki ustvarja državo suženj, v kateri bi bilo skoraj več ljudi v zaporih kot v svobodi in bi jih več pomrlo pobitih, ustranjenih in na vseh kot v postelji. Komunistem je proti nam vsem, delavcem in intelektualcem. Ker so pokvarjeni levičarski agitatorji to potrebovali, so si izmislili, da ni več Sovjetije, temveč da gre samo za »slovensko Rusijo«. In na tisoče ljudi je nasedlo tej zvijači ter jo ponavljajo do presejanja. Mi ne maramo internacionalne Sovjetije in nekulturnega komunizma. Vse jasneje se vidi vsa lažnjivost komunizma. Namesto da dela za mir, hujeka na vojno, namesto demokracije se drži najhujšega tiranstva, namesto polnih sol ima polne kaznilnice, namesto privatnih kapitalistov izrablja delavca do kosti državni kapitalizem. Kmeti so dali zopet pod fevdalno knuto, ki se sedaj imenuje kolhoz namesto grajščine. Vse je laž!

Svoja izvajanja je končal dr. Korošec kot ponavalec komunizma s sledečimi besedami: »Niti najmanj se ne obotavljamo javno povedati in pogumno naglasiti: Neizprosno proti vsem prevratnim programom! Smo za napredek in razvoj socialnih zakonov, a ne za tlačanstvo, suženjstvo in robstvo. Boj povsod in vselej proti največji sramoti naša dobe: komunizmu!«

»Slovenec« z dne 25. decembra 1943, ki je obelodanil ta dr. Korošecov govor, je k temu pristavil: »Dr. Korošec ni bil samo vnet sovražnik boljševizma, ampak tudi vnet zagovornik prijateljstva z Veliko Nemčijo, kajti v tem prijateljstvu je videl edino možnost uničenja boljševizma. Videl je tudi, da samo Nemčija zamore vsem narodom pomagati v gospodarskem pogledu. Radi tega so komunisti in prostozidarji skrbeli, da je pravočasno umrl.«

„Do 1. oktobra moramo zmagati, sicer ...“

To je izjavil stari hujškat Churchill, ki je dobro vedel, zakaj je tako govoril - General „Čas“ dela sedaj za Nemčijo

V enem izmed svojih zadnjih govorov je izjavil stari lažnjivi lord Winston Churchill sledeče: »Do 1. oktobra moramo zmagati, sicer ...« Ko je to izjavil, je Churchill nato molčal in videlo se je, da mu je bil molk nekoliko neprijeten. Kaj je mislil stari lopov s to svojo izjavo? On in njegovi kumpani vedo dobro: Ako se jim sedaj ne posreči, zmagati do začetka jeseni, je Nemčija dobila vojno. Tu nastane vprašanje: Čemu ta dirka s časom, čemu vsi ti napor in množinska vpetava orožja, materijala in moštva?

Strah, ki ga imajo sovražniki Nemčije pred podaljšanjem vojne, je obrazložil angleški notranji minister Morrison s sledečimi besedami: »Znane so mi strašne stvari, ki se pripravljajo v Nemčiji.« Angleži vedo prav dobro, kaj to pomeni:

Najjačji odpor ob mejah Reicha.

Slabljenje njihovih sil na frontah naše obrambe.

Pridobivanje časa za našo preoborožitev.

Vpostavo novega orožja, ki bo spremenilo vojno srečo in

Poostrežen nasprotstev, ki silijo v strukturi sovražne koalicije k tretji svetovni vojni.

Tu pa si bo prej ali slej zlomila svoj vrat.

Nemčija je morala žrtvovati mnogo področja, zato pa je pridobila krajšo in močnejšo črto obrambe. Vojna se ne odloča v Parizu, temveč tam, kjer bo nemško vodstvo sovražnika odločilno porazilo. Za vse to se vrše sedaj potrebne priprave. General »Čas« deluje sedaj za Nemčijo, ki bo zmagovito končala sedanjo vojno. Takrat bo tudi za Spodnještajerce začela lepša in srečnejša doba.

„Osvobodilna fronta“ in njen pravi obraz

OF je politično zakrinkana komunistična stranka - Spodnještajerci ne nasedajo na komunistične limanice - Dr. Korošec je spoznal in obsodil komuniste

O takozvani »Osvobodilni fronti«, ki s svojimi tolovaji vznemirja spodnještajersko ljudstvo v marsikaterih predelih naše lepe ožje domovine, je treba vedeti, da je to politično zakrinkana komunistična stranka, sestavljena in podprta od številnih drugih in nepomembnih skupin. O »maršalu« Josipu Brozu, ki si je nadel ime »Tito«, je znano, da je kot kriminalni tip sedel v Lepoglavi in da ga je za časa nekdanje Jugoslavije imela v svojem albumu zločincev zagrebška policijska direkcija. Za Kidriča in Baeblerja je znano, da sta internacionalna vlomilca in dezerterja. Tone Fajfar je boljševiški zakrknjenec, Franc Svetek je bil pa od nekdaj samo kavarniški pohajč, toda kompanija vrhovnih boljševikov v OF ne bi bila popolna, ako ji ne bi pripadala znani nekdanji orjunaš Makso Snuderl iz Marburga in nekdanji ban dr. Marušič. Tudi njegova dejanja so gotovo še vsem v epominu. Značilno je, da nobeden izmed teh tipov ni doma iz Spodnje Štajerske. Na Spodnjem Štajerskem želijo povzročiti le eno: komunistično revolucijo. Vedeti je treba, da je bila OF kmalu po nemškem napadu na Sovjetijo leta 1941 ustanovljena s strani komunistične stranke, obenem pa je dobila krinko »nacionalne osvobodilne fronte«. Kjezkoli se pojavijo tolovaji OF, vidimo sledove njihovega početja: rop, umor, požig, uničevanje kulturnih dragocenosti, nasilno odvajanje ljudi in razna zverinstva. Tolovaji iz Balkana se ponašajo na Spodnjem Štajerskem hujše nego nekdanji Turki, prisilno rekrutirane Spodnještajerce pa vlačijo v Bosno in Črno goro.

OF ima razne krinke na razpolago, kakor je pač treba alepiti ljudstvo v smislu tajnih komu-

nističnih navodil. Ni še dolgo, ko so imenovali Petra II. v svojih letakih »smrkavca«, danes pa je ta Peter že nekaj »nečak« tolovajskega glavarja Josipa Broza-a. Nič čudnega ne bo, če bodo tolovaji v smislu teh navodil sneli nekega dne raz svojih zamazanih kap rdeče boljševiške zvezde ter si nataknili kraljevskega orla, da bi se tako ponašali kot neke vrste »jugoslovanska vojska«. Najneumnejša so tista teleta, ki si sama izbirajo mesarje. Spodnještajerci pa vedo, da hoče OF zanetiti krvavo boljševiško revolucijo, uničenje vseh poštenih elementov, vlado zločincev in zasužnjevanje ljudstva. To je tudi vzrok, da se Spodnještajerci na vse kriplice upirajo tem boljševiškim tolovajem, včlanjenim v komunistični OF.

Ko se Spodnja Štajerska tako otreša boljševiških poskusov, presaditi v našo lepo domovino boljševiški sistem, se marsikdo spominja svarilnega glasu, ki ga je dvignil ob marsikateri priliki proti komunizmu pokojni dr. Anton Korošec. Tako je dr. Korošec opetovano dejal, da sta komunizem in prostozidarstvo največje zlo, ker hočeta uničiti družino, družbo in državo, ustvarjajoč vsak po svoje pogoje za svetovno revolucijo. Dr. Korošec je vedno pozival na boj proti temu zlu, ki ga je s svoje strani, kolikor je mogel, tudi sam zatiral.

Dne 16. novembra 1938 je izjavil dr. Korošec na zborovanju v Paračinu: »Smatram za svojo dolžnost, da na tem zborovanju govorim o komunizmu. Vidimo, da se komunisti delajo najboljše nacionaliste, najboljše demokrate in najboljše antifasistične elemente. Oni dajejo ton opoziciji. In tako se dogajajo pravi čudeži: Inter-

Smrtna kazen drugih zločincev 20. julija

Dne 10. septembra je izdal Deutsches Nachrichtenbüro sledeče uradno obvestilo:

Ljudsko sodišče, ki je 7. in 8. avgusta obsodilo vojaške izdajalce, udeležene na dogodkih dne 20. julija, je sedaj izreklo obsodbo tudi nad tistimi osebami, ki so sodelovale politično pri atentatu dne 20. julija s tem, da so hotele ustanoviti vlado izdajstva in predaje nemškega naroda. To so politični ignorante, častihlepneži, skrahirani strankarski politiki in neznačajni reakcionarji, ki so zasedli zatožno klop. Znašli so se pod vodstvom bivšega nadžupana in komisarja za cene Gördeleja, da bi življenje, svobodo in bodočnost nemškega naroda brez pomisleka žrtvovali svojemu častihlepu.

Po vsej pravici je imenoval predsednik ljudskega sodišča ta zbor političnih zločincev „likvidacijski odbor nemškega naroda in Reicha“. In ti zločinci so se hoteli etablirati kot „nemška vlada“. Bivši parlamentarci kakor nekdanji poslanec Paul Lejeune-Jung, nekdanji hessenski minister Wilhelm Leuschner, bivši advokat Josef Wirmer, nekdanji veleposlanik Ulrich von Hassell, bivši legacijski svetnik Trost zu Stolz, bivši policijski predsednik glavnega mesta Berlin, iz stranke, uradniškega staleža in iz Reichstaga izključeni grof Helldorf so se znašli, da bi po Führerjevi nameravi odstranili skupno z besedolomnimi generali postavili diktaturo, ki bi imela izdati fronto s kapitulacijo in ves nemški narod izročiti s sovraštvom napolnjenim sovražnikom.

Razprava pred ljudskim sodiščem je pokazala žalostno dejstvo, da je bil upravičen sum, da je imela zarotniška tolpa od vsega početka zvezo s

Izdali so življenje, svobodo in bodočnost svojega naroda

sovražniki in da je od njih prejela navodila kakor tudi sredstva za atentat na Führerja.

Vse niti so se stekale pri Gördeleju, ki je bil kot glava zarote predviden kot „Reichskanzler“. On je bil tisti, ki je spravljal v sklad načrte o izdaji in atentatu s sovražnim inozemstvom. On je bil tudi tisti, ki je počenši z 1. 1942 pripravljaval zveze med vojaškimi zarotniki na eni in med političnimi zločinci na drugi strani. Mimo tega je na številnih sestankih pripravil vse posameznosti atentata. Od vsega početka je sili, naj tvori direktni atentat na Führerja uvod vseh načrtov za prevrat. Po uspešni izvršitvi atentata je nameraval sklicati vojaško diktaturo, vpostaviti preki sod, obenem pa kapitulirati pred sovražnikom. Najostrejša socialna reakcija na znotraj in najstrašopetnejša kapitulacija na zunaj sta bili podlagi njegovega „vladnega programa“.

Leuschner, ki je bil predviden kot „Vizekanzler“, je bil istotako natančno informiran o nameranih glede atentata na Führerja. V ostalem se je igral Leuschner tudi z mislijo, da bi s pomočjo Stauffenberga še pred udarom strmoglavil Gördeleja in tako sam postal Kanzler.

Hassel, ki je bil vsled svojega prejšnjega zunanjepolitičnega delovanja predviden kot „zunanj minister“, je prav tako priznal, da se je udeležil priprav za nasilno odstranitev vlade Reicha. Udeleževal se je tekoče vseh konferenc ter je

vedel že v spomlad 1943, da se pripravlja atentat na Führerja.

Wirmer se je nahajal 1942 skupno z Gördelejem na tleh skupnega sovraštva proti Führerju in nacionalsocialistični Nemčiji. V razgovorih s Stauffenbergom je sestavil „ministrsko listo“, na kateri je sam figuriral kot pravosodni minister. Wirmer je priznal, da je bil on tisti, ki je sili Gördeleja, naj že pospešijo vso „akcijo“, nakar je Gördele zopet sili Stauffenberga, naj čimprej umori Führerja.

Lejeune-Jung, prezumtivni „gospodarski minister“, je prav tako priznal, da je vedel za vse posameznosti zarote.

Helldorf je izjavil, da se je že dolgo časa preje odtujil Führerju in nacionalsocialističnemu gibanju, in sicer radi osebne užaljenosti. Bil je v zvezi z Beckom in Olbrichtom, ki sta ga informirala o vseh posameznostih načrta. On sam je imel kot policijski prezident mesta Berlin v Berlinu samem pripraviti vse, kar je bilo potrebno, zlasti pa kriminalne uradnike za aretacijo nacionalsocialističnih ministrov. Priznal je, da je postal s svojim zadržanjem ogabni izdajalec.

V krogu veleposlanika von Hassella se je nahajal tudi Trost zu Stolz, ki se je stavil Stauffenbergu na razpolago kot „zunanjepolitični svetovalec“. Svoja uradna potovanja na Švedsko je uporabil za to, da je s sovražnimi inozemci govoril o važnih tajnostih nemškega vojnega vodstva.

S tem se je zaokrožila slika izdajstva. Po obtožnem govoru Oberreichsanwalt-a je razglasil predsednik ljudskega sodišča sodbo: smrtna kazen z obešanjem.

Nadaljnji ukrepi totalne vojne vpostave

Omejitve študija. — Omejitve in ustavitve revijalnih časopisov. — Pridobitev delovnih sil Rdečega križa. — Olajšave za prebivalstvo v opravkih pri oblastih in olajšave pri nakupovanju.

Glavni pooblaščenec za totalno vojno vpostavo, Reichsminister dr. Goebbels je odredil sledeče:

1. S takojšnjo veljavnostjo je ukiniti prusko finančno ministrstvo. Doslej po istem opravljanje posle je prenesti na odgovarjajoča ministrstva Reich-a.

2. V nizu izvrševanja že izdanih ukrepov o omejitvah in ustavitvah na področju vzgoje je minister za znanost, vzgojo in izobrazbo ljudstva izdal načelna določila, ki na drobno določajo krog dijaštva, ki mora opustiti študij v prid neposredno važne vojne vpostave. Nov nastop študija je do nadaljnjega moč samo vojnim poškodovancem, ki dobijo dopuste v svrhu študija od oborožene sile ter tistim, ki so odpuščeni iz oborožene sile, ako so za delovno vpostavo neoposobni. Gotovo število visokih šol ali fakultet se po izvršeni vpostavi dijaštva v delo lahko združi oziroma ustavi.

Učenci 8. razreda višjih učnih razredov stojijo večina že v vojni vpostavi. Tiste, ki se iz zdravstvenih ali drugih vzrokov še ne nahajajo v vojni vpostavi, se bo uporabljalo kot Lagermannschaftsführer-je v KLV. Učenci obojega spola, ki se niso udeležili preložitve svojih zavodov in trenutno niso deležni nikakega šolskega pouka, pridejo, v kolikor se nahajajo v primerni starosti, v delovno vpostavo.

Učence 8. razreda deklinskih višjih šol pridejo v delovno vpostavo, in sicer v prvi vrsti v kraju, kjer se nahajajo njih šole. Skrb za te učence bo posebno pri zunanji vpostavi prevzela šola in Hitler-Jugend po posebnih smernicah. Šol razredi istih šol se naj uporabljajo po potrebi za socialno vpostavo, posebno v okviru NSV. S tem bo izpolnjena želja desetstisočev deklet, ker jim bo omogočeno liki enakovrednim tovarišicam vpostaviti svoje najboljše sile za končno zmago.

3. Na področju izhajanja časopisov preglednega značaja (revij) so se izvršile dalekosežne ustavitve in omejitve. Največji del doslej izhajajočih 1500 (predvojno stanje 4900) se ustavi. Samo res vojne važne izdaje bodo še nadalje izhajale v zmanjšanem obsegu. Od strokovnih glasil ostane za vsako strokovno področje po en list. Znan-

stveno časopisje bo izhajalo samo v kolikor bo služilo oborožitvi in vojskovanju, na primer, medicinski listi le, če so važni za vojno medicino. Glasila za slovstvo, modo, sport, romane, zavarovanja, uganke, križanke itd., se ustavijo. Ta ukrep nam bo prištel mnogo papirja, pridobil pa tudi več tisoč delovnih sil iz založništva, tiskarn itd.

4. Vsi potovalni ogledni obrati, ki so doslej izvajali svojo obrt po letnih sejmih itd., se ustavijo, iz istih pridobljene delovne sile je pa vpostaviti v vojno važna dela.

5. Nemški Rdeči križ je svojo obsežno organizacijo prestrukturiral glede odstopa delovnih sil ter uvedel ukrepe, ki omogočajo izročitev desetstisočev delovnih moči za oboroževalno industrijo in nadaljnjih desetstisočev vojakov za fronto. Predsednik Rdečega križa je v podrobnosti odredil, da se vzame velik del plačanih delovnih moči iz negovalnih in prehranjevalnih mest v domovini ter odda za negovanje bolnikov. Sile Rdečega križa, ki opravljajo negovalno službo pri oboroženi sili, naj izpolnijo svoj prosti čas, saj je isti nezogiben, z domačim delom za vojne potrebe. Stavljanje na razpolago potrebnih ženskih strokovnih sil naj osvobodi več desetstisoč v vojaški sanitetni službi delujočih KV-Soldaten za frontno službo.

Častno delovanje kot Helferinnen (pomočnice) pri Rdečem križu ne razdoli delovne obveznosti. Kdor se poleg svojega poklica stavi na razpolago še prostovoljno Rdečemu križu, dokaže s tem posebno pripravljenost do vpostave. Kdor pa tako častno delovanje uporablja, da bi se izognil delovni obvezi, je v smislu določil poslovodnega predsednika Rdečega križa v navideznem delovnem razmerju ter je uporabiti zoper njega kazenska določila.

6. Da bi se prebivalstvu, ki je radi podaljšanja delovnega časa zelo zaposleno, omogočila prilagoditev za ureditev osebnih zadev, se podaljšajo uradne ure pri oblasteh, ki so za delujoče prebivalstvo posebno važne, kakor n. pr.: uradi za izdajanje kart, vojno gospodarski uradi ter policijski prijavnici uradi, po en ali dva dni v tednu, krajevnim razmeram odgovarjajoče, morebiti do 21. ure. Razen tega bodo naštetih oblasti uradovale tudi ob nedeljah najmanj tri do štiri ure za sprejem strank.

Na isti način se lahko določi od strani krajevnih policijskih oblasti krajevnim razmeram primerno tudi prodajni čas za trgovske lokale, da se delujočemu prebivalstvu omogoči nakupovanje.

POLITIČNI DROBIŽ

□ Churchill v Kanadi. Kakor je sporočila angleška agencija Reuter dne 11. t. m. iz Ottawe, je prispel angleški premijer Churchill v Quebec, kjer se je sestal z ameriškim prezidentom Rooseveltom. Značilno je, da se razgovorov v Quebecu ne udeležujeta po kakem zastopniku niti Sovjetska Unija niti Kitajska maršala Čangkajška.

□ Komunisti rovari tudi v Španiji. Moskovska radio-oddajnica je nedavno javno pozvala španski narod na upor zoper generala Franc-a.

□ Argentinita pobija boljševizem. Argentineška vlada je izdala stroge ukrepe, ki imajo namen, preprečiti komunistično rovanje.

□ Rooseveltov prvi volilni govor. Na neki konferenci novinarjev je izjavil Roosevelt, da bo dne 23. septembra v nizu svoje volilne propagande prvič govoril ameriškega ljudstvu.

□ Madžarska uvaža delovno obvezo za ženske. Odredba določa delovno obveznost za ženske brez otrok v starosti 18 do 30 let.

□ Nov šef Hlinkove garde. Slovaški državni predsednik dr. Tiso je imenoval šefom štaba Hlinkove garde Otmar-ja Kubalo, ki je ta položaj zavzemal že do leta 1942. Novi šef štaba je neposredno podrejen državnemu predsedniku.

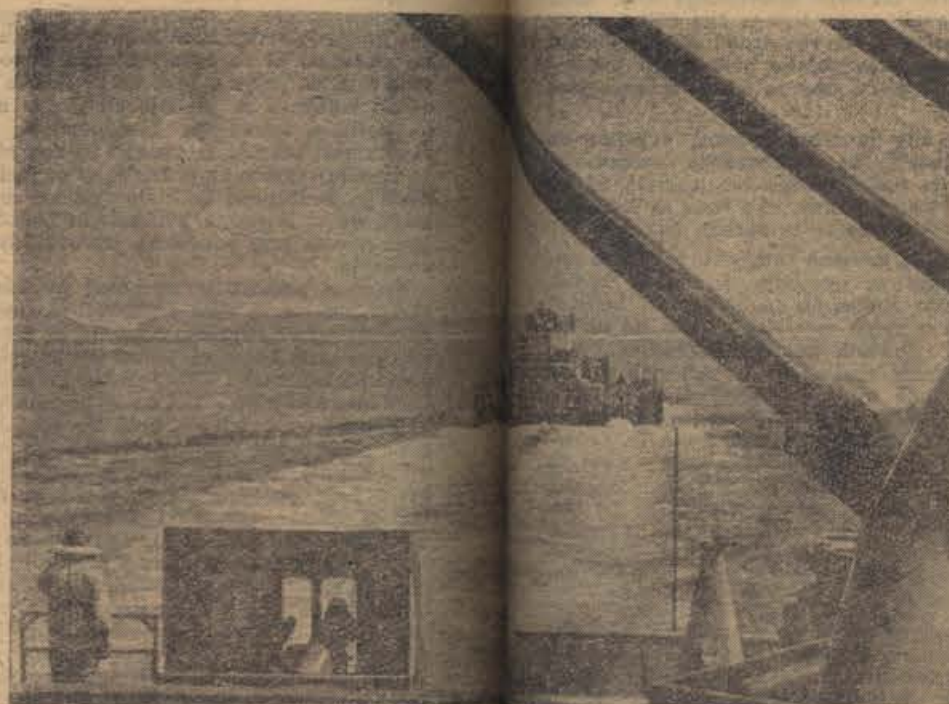
□ Sovražna letala nad Švicco. Preteklo soboto in nedeljo so ameriška letala opotovalno prekršila švicarsko nevtiralnost. Obstreljevala so vlake, napadla švicarska lovka letala ter ranila več oseb. V Puntrutu so obstreljevali ameriški gangsterji katoliško cerkev v času, ko se je vršila v njej služba božja.

□ Poglavnik veruje v nemško zmago. Pretekli četrtek se je vršilo v Zagrebu zborovanje ustašev, na katerem je govoril sam poglavnik. Dr. Pavelić je izjavil: »Čeprav beleži sovražnik trenutno gotove uspehe in čeprav se loteva gotovih državnikov slabost, verujem osebno na našo zmago in zmago naših zaveznikov. Hočemo delati in se boriti in zmaga bo naša. S svojimi zavezniki hočemo vzdržati in z našimi zavezniki hočemo zmagati. Zborovanja se je udeležil tudi predsednik vlade dr. Nikola Mandić.

□ Življenje angleškega parlamenta podaljšano za leto dni. Kakor poročajo iz Anglije, se volitve za angleški parlament letos novembra ne bodo vršile, čeprav bi bil november rok za izvedbo teh volitev. Tako bodo življenje sedanjega parlamenta podaljšali za nadaljnjih 12 mesecev. Angleški parlament je brez dvoma zelo star, ker stopa v svojo deseto leto. V normalnih časih ta parlament ne bi prekoračil svojega petega leta.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

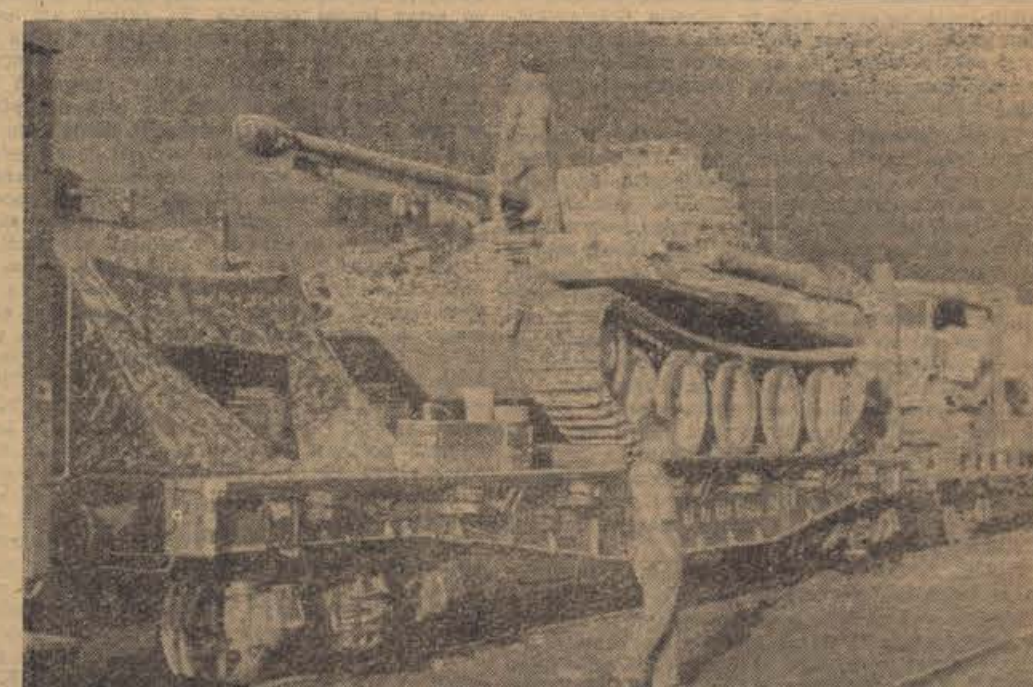
Dalmatinische Inseln blutigen gesäubert
In harten Kämpfen hat ein Bataillon der Insel, welche der Küste vorgelagert sind, von bolschewistischen Banden, die hier einnisten wollten, befreit. Mit reicher Beute an Material aller Art kehren nun die Bataillone der Kriegsmarine zum Festland zurück.
Kriegsbericht Kleine (Sch)

Ungarische Honvedtruppen,
die sich in den Kämpfen an der Ostfront bereits mehrfach ausgezeichnet haben, beziehen neue Stellungen.
PK-Kriegsbericht Finke (PBZ — Sch)

Zerschellter Terrorbomber
Auch dieser Viernormotorige wurde im Kampf mit deutschen Jägern über dem nordwestdeutschen Küstengebiet abgeschossen.
PK-Kriegsbericht Höppler (Atl — Sch)

Neuen Einsätzen entgegen
Schwere Panzer vom Typ »Panther« werden an der Ostfront auf die Eisenbahn verladen, um einem neuen Einsatzabschnitt zugeführt zu werden.
PK-Kriegsbericht Pfeiffer (Sch)

Panzerreserven rollen an
Unaufhörlich rollt der Nachschub von Truppen und Waffen an die kämpfende Front. — Hier werden soeben aus der Heimat eingetroffene »Panther«-Panzer für die Division »Großdeutschland« ausgeladen.
PK-Kriegsbericht Göttert (Sch)

SIEBENBÜRGEN WIEDER INSEL IM STURM

Von Kriegsbericht Alfred Schütz

Siebenbürgen, im September

Tag um Tag ziehen nun schon die Kolonnen über diese Rollbahn im ungarisch-siebenbürgischen Raum, vorbei an Sonnenblumenfeldern und Weinbergen, durch saubere Städte und Dörfer. Und der beißende Staub der Landstraße in der Gluthitze eines fruchtesschweren Spätsommers zieht wie eine riesige graue Fahne hinter ihnen her. Staubverkrustet sind die Gesichter der Soldaten, ihre Uniformen, ihre Fahrzeuge, ihre Geräte — mögen sie nun auf müden Pferden sitzen, oder mögen sie auf schnellen Fahrzeugen mit neuen Waffen nach Süden fahren. Allen kommen immer wieder die langen Trecks der Flüchtlinge entgegen, die aus den Grenzgebieten in das Landesinnere ziehen, die wenige Habe und die vielen Kinder auf Leiterwagen mit sich führend. Lastkraftwagen bahnen sich mühsam ihren Weg durch ungezählte Rinder- und Schafherden, die dem Strom der Flüchtlinge folgen — über allen liegt die gleiche heiße Sonne und der gleiche wirbelnde Staub.

In die sauberen niedrigen Häuser am Rande der Straße, die immer wieder an deutsche Dörfer erinnern, hat die Sorge ihren Einzug gehalten, die Sorge und die Furcht. Die alten Frauen, müde von der Erntearbeit, die von den wenigen Händen kaum gemeistert werden kann, weinen, wenn sie einer Kolonne der Flüchtlinge nachschauen, weil sie fürchten, ihr Schicksal von morgen zu sehen. Wenn die sowjetischen Schlachtflieger oder die amerikanischen Terrorbomber über die Städte und Dörfer dieses Landes ziehen und mit Bomben und Bordwaffen Leid und Verwüstung bringen, dann krampft sich jedem das Herz zusammen vor der Furcht und vor der Abscheu des arbeitsamen Völkchens hier auf dieser fruchtbaren Erde.

Die Männer, die in langen Kolonnen über die Paßstraße von Rumänien nach Ungarn gezogen sind, kommen aus den großen Abwehrschlachten des Winters und Frühjahres. Sie haben mit ihren Leibern und ihren Waffen einen Wall gezogen

um das rumänische Land, haben Tag und Nacht in ihren Stützpunkten gesessen, vom Donaudelta bis zu den Randbergen der Karpaten in der Bukowina. Sie haben sich mit sowjetischen Stoßtruppen und Scharfschützen geschlagen und die große Panzerschlacht bei Targu-Frumos und die Kämpfe um Jassy durchgestanden. Sie sind nicht nur ohne Argwohn gegen den Waffenbruder gewesen, sondern die sprichwörtliche Anständigkeit des deutschen Soldaten gegenüber fremdem Volkstum und fremder Sitte hat sie immer wieder über das hinwegsehen lassen, was einem aufmerksamen Beobachter seit langem das Herz mit Sorge erfüllen mußte. Der neue sowjetische Ansturm mit der Übermacht seiner Panzer- und Schützendivisionen fand die deutschen Soldaten kämpfend bis zum Letzten als Wellenbrecher und vorgeschobene Posten, und die bolschewistische Übermacht strömte an ihnen vorbei, zerschlug die von ihren Offizieren verlassenen und in ihrem Kampfgeist gebrochenen rumänischen Divisionen, trieb sie vor sich her und schickte sich an, die deutschen Verteidiger im Rücken zu vernichten.

Als dann das rumänische Volk und der deutsche Soldat von dem König des Landes verraten wurden, als die bolschewistischen Panzer lostreten in die Städte und Dörfer des Hinterlandes, als die feindlichen Schlachtflieger über die Straßen hinwegdonnerten mit Bomben und Bordwaffen, da sahen sich die Männer unserer heldenhaft kämpfenden Infanterie- und Gebirgsjägerdivision einem Schicksal gegenüber, das abzuwenden aller Tapferkeit und allen Glaubens bedurfte.

Der Übermacht der Bolschewisten hätten alle diese Männer standgehalten, gegen den Verrat waren sie ungewappnet.

Bitterkeit und Haß beherrschen die Herzen aller, die über die Pässe gekommen sind, und sie trauern um manchen Kameraden, den der Verrat des rumänischen Königs dem Feinde auslieferte. Wir fragen uns immer wieder, wo alle diese Männer, deren Gesichter gezeichnet sind von den übermenschlichen Strapazen der letzten Wochen, die Kraft hernehmen, mit den Kindern der deutschen Siedler hier in Siebenbürgen zu lachen und zu spielen, wenn ihr Marsch über eine Nacht Unterbrechung und Ruhe findet. In einem der Dörfer an der Straße. Versteht ihr, was es heißt, wenn Truppen so schamlos verraten wurden wie die der deutschen Verteidiger Rumäniens und wenn nun statt der Mutlosigkeit die Zuversicht trotz allem aus der Haltung eines jeden Soldaten spricht, gleichgültig, ob Offizier oder Mann? Manche bange Frage findet aus den besorgten Herzen der bauerlichen Menschen hier den Weg zu unseren Soldaten und jede Frage erhält eine Antwort, die von der Zuversicht und dem Glauben daran bestimmt wird, daß der deutsche Soldat nach wie vor das Schicksal aller Deutschen auf der Welt fest in seinen Händen trägt.

Das ist das Erlebnis Siebenbürgens für alle von uns: Eine von den früheren Freunden verratene Truppe ist über die Berge in dieses Land gezogen, und kein Feind konnte ihr folgen, denn er fand vor den Pässen, auf den Berghöhen oder unmittel-

bar im Grenzgebiet eine eiserne Sperre aufgerichtet, die sich von Stunde zu Stunde verstärkt. Während dessen vollzieht sich der Aufmarsch und die Straßen, die gestern noch angefüllt waren von flüchtenden Bauern und zersprengten Soldaten, werden heute schon beherrscht von den frischen Einheiten, die der Südfront des ungarischen Raumes zustreben. Sie haben die Aufgabe, mit ihren Waffen auch das deutsche Blut in diesem Raum zu schützen — und auch der letzte deutsche Soldat ist sich dieser Verantwortung bewußt.

□ **Hladen sprejem pri Flamcih.** Vojni poročevalci lista »Daily Telegraph« opisuje hladen sprejem, ki so ga doživeli angleške čete pri svojem pohodu skozi flamsko ozemlje. Sprejem angleških čet je bil tako ostenativno hladen, da je omenjeni dopisnik v svoji razumljivi jezi zapisal, da so flamski »čuden narod«.

□ **Svica za zaščito svojih meja.** V Švici so uvedli delno mobilizacijo obmejnih čet, ki bodo v zvezi s sličnimi ukrepi z dne 20. avgusta t. l. skrbeli za varnost in zaščito obmejnih predelov.

UMNI KMETOVALEC

KAKO BOMO LETOS ŽITO VSEJALI?

Cas jesenske setve se je približal, po bolj visokih legah se setev celo že začela. Bolj zaskrbljen kakor druga leta, stoji letos kmečki gospodar pred svojim poljem, in mnogo od njih dvomi, ali mu bo letos sploh mogoče, jesensko setev dovršiti.

Ta zaskrbljenost ni odveč. Po kmečkih domovih vlada letos splošno pomanjkanje delovnih moči. Niti za spravo letošnjih kmetijskih pridelkov marsikje ni nikogar, ali vsaj premalo ljudi. In ne samo ljudi primanjkuje — prav tako primanjkuje delovne živine, posebno konj. Brez dovolj močne delovne živine pa je tudi obdelava polj nemogoča. In še dalje: letos postaja tudi pomanjkanje orodja tehten zadržek pri jesenski obdelavi in setvi. Plugi, ki so se obrabili ali kako drugače pokvarili, ležijo nepopravljeni pred kovačnicami ali pa kar doma, ker ni kovačev, da bi jih popravili. Marsikateri kmet nima več poštene brane, ker so se stare obrabile, novih pa mu nihče ne more napraviti. Na vozovih pokajo šine in se sesipajo kolesa, ker spet ni kolarja, da bi popravil les, in šin, da bi kolesa okovali. In končno: manjka tudi gnojil, predvsem umetnih gnojil, manjka dobrega žitnega semena.

Izgledi za letošnjo jesensko setev so torej letos v naših krajih vse prej kot rožnati.

Vendar vse naštetje in druge težave in zapreke ne smejo ubraniti, da ne bi letos naši kmetje jesensko setev v kolikor mogoče velikem obsegu izvedli. Zakaj? Zato, ker je bolj kot kdaj koli prehrana našega ljudstva odvisna od naše domače želve v prihodnjem letu. Prevozne težkoče se vsak dan stopnjujejo in se bodo verjetno tudi še v bodoče stopnjevale. To pa praktično pomeni, da nam bo zagotovo na razpolago predvsem le ona hrana, ki jo bomo sami v deželi pridelali.

Kako pa naj premostimo vse težave in ovire, ki se letos jesenski setvi stavijo na pot?

Prva odpomoč je skupno delo in medsebojna pomoč sosedov. Vsaj za letos naj bi sosedje poskusili premagati svojo medsebojno neslogo in predsodke, in naj bi smatrali vso vas kot celoto, ki ima skupno usodo in se mora skupno boriti za svoj obstanek. Zato pa mora tudi vsa vas skupno skrbeti, da bodo jeseni vsa polja obdelana in posejana.

V vaseh, kjer do tega spoznanja doslej še niso prišli, so bili že letos občutno kaznovani za svojo sebičnost. Že lani smo namreč opozarjali naše kmetovalce, da je mnogo škodljivcev naših kmetijskih rastlin, predvsem pa nekateri pleveli, v prvi vrsti o s a t, ki se ne zmenijo za mejo parcele med enim in drugim sosedom, marveč uničijo pridelek prav tako onemu sosedu, ki ga skuša zatirati, kot tistemu, kjer se nihče ne zmeni za zatiranje, kjer zemlje nihče ne obdeluje, kjer so njive zapuščene.

Vprav po zapuščenih, neobdelanih kmetijah grozi največja nevarnost našemu kmetijstvu! Ne samo njivam, marveč tudi travnikom — obdelani zemlji sploh! Če letos seno ni bilo pokoseno na enem samem travniku, bodo plevelne trave, ki so utegnile dozoreti, s svojim semenom zaplevelile vso okolico!

Ce ne iz ljubezni do bližnjega, naj se sosedje poprimejo dela za obdelavo zapuščenih sosednjih kmetij vsaj iz ljubezni do sebe samega in do svojih posestev! In naj pomislijo, da bo drugo leto po vseh njivah, kjer bi moralo biti letošnjo jesen sejano žito, a bodo ostale neobdelane, v pušči, drugo leto nastalo pravcaro zarodišče osata, in drugega plevela, ki bo trosil seme daleč na okoli in mu vse poletje in obdelovanje ne bo kos!

Torej prvo je: vsi sosedje morajo skupno skrbeti, da se letošnjo jesen vse njive, ki po rednem kolobarju pridejo letos na vrsto za ozimno setev, v resnici tudi posejejo!

Zaradi pomanjkanja ljudi, živine in orodja, naj bi sporazumno pomagajo. Zato, ker je en konj Petrov, drug pa Pavlov, plug Hribškov, a orač Dolinškov, — zato se da vseeno dobro orati. Treba je le, da se vsi sosedje dogovorijo: danes bomo orali pri Tebi, jutri pri meni. Pojutrnjem pri sosedu. Saj zato, če ima en sosed en teden prej ali pozneje posejano ozimino, ne bo pridelka nič manj.

Pač pa naj se ravnaajo pri takem skupnem delu vsi sosedje po določenem redu: Najprej naj vsi

posejejo rž, kajti rž mora biti zgodaj vsejana, ker se samo jeseni razrašča. Za sejanje rži je čas kvečjemu do sredine oktobra. Za ržo pride na vrsto pšenica. Za setev pšenice je čas vse do konca novembra. Vendar naj si sosedje pomagajo tako, da bo najprej posejal vsak od njih del pšenice in nato spet zapovrstjo ostali del. Mogoče je namreč, da bi zgodnji eneg onemogočil pozno setev in bi ostali nekateri sosedje brez ozimine. Nazadnje šele pa bomo sejali ječmen, ki zgodaj posejan itak rad pozimi pogrije. Ječmen lahko sejemo vse do Božiča in celo še v zgodnji spomladi, ako vreme dopušča. Svetovall pa bi letos vsem, tudi onim, ki sicer ječmena ne sejajo, naj ga za vsak slučaj nekaj vsejejo, ker je ječmen pač skoraj mesec dni prej zrel kot ostalo žito — in v sili bi bil tudi ječmenov kruh dober, kajti »noben kruh ni tako oster, da bi lakosti ne bil močster«.

Tudi na neko drugo važno stvar naj nihče od naših kmečkih gospodarjev ne pozabi: to je na nabavo boljšega semena, če ga more le dobiti. Ne mislimo, da bi letos naročali in kupovali semensko žito po trgovinah, ne — toda v vsaki vaši ima prav gotovo en kmet boljše žito kot drugi. K temu kmetu naj gredo sosedje in naj ga prosijo, da naj jim odmenja ozimnega žita, kolikor ga potrebujejo za seme. Seveda je treba pri taki zamenjavi pošteno ravnati: Nihče ne more zahtevati od gospodarja, ki svoje žito skrbno odhira in goji ter zato pridelava žito najboljše kakovosti, da bi sedaj to žito zamenjal za ljuliko, grašico, prst in pesek, ali pa za snetjavo in od žužkov sneženo žito, ter v plačilo za svoj trud jedel neuziten kruh. Marveč vsak sosed, ki pride prosit za žito v odmeno, naj da najprej svoje žito skrbno očistiti na trijeru in vetrnici in ponudi šele tako očiščeno žito v odmeno. Tudi ni napak, če v eni ali drugi obliki da sosedu še nekaj odškodnine zato, ker mu je seme odmenjal, ker je to gotovo bila zanj žrtev, kajti kruh iz doma pridelanega žita

gotovo vsak najraje je, — raje kot iz odmenjanega.

Sploh pa rotimo vse naše kmečke gospodarje, one ki sejajo odmenjamo, prav tako kot one, ki bodo sejali domače žito, naj nikar ne vsejejo niti enega zrna, ki ne bi šlo skozi trijer ali žitočistilni stroj! Če se kako delo na kmetiji izplača, potem se izplača pač čiščenje semenskega žita. Kajti kdor seje plevel, ne bo lepega žita žell in snetjavost, rodovitnost, ter vse druge dobre in slabe lastnosti žita se prav gotovo podedujejo, kot gotovo je mladici pišče, ako se izleže iz kokošjega jajca.

Torej, vse žito za seme najprej očistimo na trijeru od plevela in od drobnega, nerazvitega zrnja. Da-li ga tudi kvasimo (»bajcamo«), ni toliko važno, je pa koristno, ako nam je dana prilika. A stokrat važnejše je skrbno čiščenje!

Se o nečem se moramo pomeniti: Marsikje primanjkuje gnojja za gnojenje ozimnam, bodisi, ker je premalo živine ali pa stelje pri hiši, ali pa je posestvo sploh zapuščeno, tako da ni nič gnojja. Tudi umetnih gnojil ni dobiti, da bi s njimi nadomestili domači gnoj. Ali naj vseeno vsejemo na take njive ozimino? Odgovorjamo: Da! Na vsak način! Če sejemo pravočasno jeseni, če uporabimo dobro, očiščeno seme in če sejemo zadosti gosto, bo dalo žito kljub temu še zadovoljiv pridelek. Vsaj toliko, kot pridelek sam, pa bo vredno to, da se na njivi ne bo razbohotil plevel, ki bi okuževal tudi sosednje njive! Priporočljivo je, da take njive čez zimo ali na spomlad podsejemo še prav gosto z navadno deteljo, ki istotako duši rast plevela.

Da bo delo uspešno, prosimo končno vse kmete, ki imajo dobre nove pluge in brane, ki so lažje za vleči, a obenem mnogo bolje in več napravijo, kot nerodno topo staro poljsko orodje, naj gredo s tem orodjem tudi sosedom na pomoč, sosedje pa naj jim to delo na kak drug način skušajo odvrniti. Da bi pa pluge posojali sama, brez človeka, ki je delu z njim vajen, ne svetujemo, kajti ne samo da bi si nevajen delavec z novim orodjem ne znal pomagati — še pokvari ga lahko kaj hitro! K dobremu oralu spada zato tudi vajen, spreten oratar!

Vinogradniški in sadjarski kotichek

Naknadno podpiranje sadnega drevja

Obloženo sadno drevje se mora podpirati. Kjer je to delo že izvršeno, pa je vsekakor treba od časa do časa pregledati, dali je še vse v redu. Po neurju in močnem vetru bo prav gotovo treba tu ali tam kako vejo ponovno podpreti. Treba je vsako posamezno vejo toliko dvigniti in podpreti, da pride zopet v normalni položaj. To je zelo važno zaradi ohranitve oblike krone. V nasprotnem slučaju se krona sčasoma povesi, da izgleda kakor dežnik, veja se naslanja na vejo, spodnje veje se sčasoma zadušijo, vrh pa izgleda kakor oskubjen. Posledica tega so navpični vodeni poganjki, kateri, če se jih ob pravem času ne prikraja ali odstrani, tvorijo takozvane stebre ali jahače vej, katerih pravi sadjar ne bi smel trpeti.

Za podpiranje uporabljamo daljše ali krajše dovolj močne drogove, najboljše so naravne rogovile. Če pa teh ni, si pomagamo s tem, da pribijemo prečke v obliki križa. Ti so zelo primerni tam, kjer je treba hkrati podpreti več manjših vej. Podpirati se mora zmiraj v smeri na vzven. Pri tem delu je treba paziti, da se plodovi ne poškodujejo ali zbijajo na tla. Pa tudi na veje same je treba paziti, da se ne poškodujejo, ker so že vsled teže sadja veliko bolj v nevarnosti. Pri težjih vejah je treba zmiraj gledati, da ležišče, to je mesto, kjer se veja naslanja, ni preostro, ker bi se s tem veja ranila. Tu se mora podložiti blaznina iz kake mehke tvarine, kakor: iz mrve, slame, vrečevine, papirja ali slinco. Dostikrat se tudi pripeti, da se kljub temu veja gladno ali odlomi. Tako vejo je treba takoj gladko odžagati ali na ugodnem mestu prikrajšati. V slučaju pa, da še veja ni popolnoma odlomljena ter še visi, jo je treba takoj podpreti, privezati ali kakorkoli pričvrstiti, da se naprej ne začesne ali odlomi. Na taki veji še navadno tudi sadje lepo dozori. Pozneje pa, če ni druge pomoči, jo popolnoma odrežemo. Nalomljene

veje in začesnitve se dajo popraviti s tem, da se veja naravna v normalni položaj, dobro pričvrsti, ranjeno mesto pa z močno špago preveža. Vse nastale rane je takoj zamazati s cepilno smolo, večje pa s drevesnim terom.

Nekaj o napravi sadjevca

Malokdo napravi res dober sadni most. Pri tem se obrača navadno premalo paznje na čistoto sadja samega, pa tudi na čistoto sodov. Predpogoj za pravdo dobrega sadnega mosta je: Sadja, preden se zmleje, oprati, odbrati vse nagnite plodove, ali jih izrezati. Marsikdo bo rekel: »saj je sadje čisto!« Res na oko, — pa poglejte to vodo v kateri se je pralo, kako je umazan! Vsa ta nesnaga pride v most, če se sadje ni opralo. Drugi spet trdijo, da sadjevec itak, kadar kipi, nesnago »črez vrže« ali, da se ista izloči v drožah, — toda temu ni tako.

Zmleto sadje ali drozga se mora čimprej iztisniti ter pridobljeni sok takoj naliti v sod, ki mora biti dobro umit ter narahlo zažveplan, istega pa takoj opremiti s kipelno veho. Sadjevec, ki se preša po več dni, in ki kipi z odprto veho, ne bo kaj prida. Ali mora biti užiten tak jabolknik, v katerem se kopa po več sto os in druge golazni? In te mušice, če se pride v prešnico, včasih jih je neznosno. Tak most ne more biti dober.

Red in čistota pa morata vladati tudi v kleti. Če kipi sadjevec v isti kleti, kjer se nahaja zelje, mleko, krompir in še druge take stvari, ki zorijo in se pretvarjajo, ne more nastati dober sadjevec. Sadjevec se mora shranjevati v vinski kleti, kjer se naj ne shranjujejo nobene druge stvari, tudi kis se naj ne nahaja tam.

Kaj pa sodi, ali so čisti? Sodi, ki so bili celo leto v škednju, morda celo nič umiti! Čeravno se taki sodi pred uporabo izparijo ali izkubajo, niso prida, in bo sadjevec imel okus po posodi. Pravilo bodi: Čim je kak sod prazen, ga je treba takoj dobro umiti do čiste vode, ocediti, zažveplati ter neprodušno zabiti. Zvepljanje se ponavlja od časa do časa, sodi se pa na shranjujejo v kleti, tako ostanejo zmiraj sveži in čisti ter so takoj pripravljeni.

GOSPODARSTVO

MALE VESTI

Načela nacionalsocialističnega gospodarstva

Naloga nacionalsocialističnega gospodarstva je, da organizira oskrbovanje ljudstva, ki živi pod enakimi pogoji in enako usodo. Gospodarstvo ne sme biti vzrok ali svrha države. Zgodovina uči, da se je vedno, če se je kaka država dvignila, potem politične sile, razcvetelo tudi gospodarstvo. V državah, kjer je pa bilo gospodarstvo edini življenjski cilj naroda, je to navadno zadušilo vse idejne vrline, država se je zrušila in potegnila v prepad tudi svoje gospodarstvo.

To je tudi razlog, da vodi po nacionalsocialističnih pojmih politika in ne gospodarstvo usodo naroda. Politika jamči za njegovo življenje, gospodarstvo je pa pomočnik politike, če je urejeno in izpraznjeno po nacionalsocialističnih načelih.

Predpogoj vseh dosedanjih nacionalsocialističnih storitev je tvorilo ustvarjanje in oblikovanje enotnosti nemškega ljudstva. Posameznik ne pomeni nič, skupnost je vse. Če propade narod, konča tudi posameznik. Nikdo se ne more ločiti ali izogniti usodi, ki jo preživlja njegov narod. Kakor človek ni popolnoma zmožen za storitve, če mu odpojejo poedini organi, tako oslabi tudi narod v svoji skupnosti, če trpi del ljudstva. Narodna celota obstoja le tedaj, če ustvarja vsak na svojem položaju kolikor mu je največ mogoče.

Povedano dokazuje, da nacionalsocialistično gospodarstvo ne more hoditi po lastnih poteh, temveč mora služiti skupnosti. Gospodarstvo ne more imeti lastnega življenja in si samo tudi ne more pomagati. Znano je, da ni gospodarstvo rešilo Nemčije pred letom 1933., temveč odpovedalo je, ker so odpovedali politiki. Gospodarstvo se je takrat obrnilo proč od skupnosti ter postalo služabnik samega sebe. Odtujilo se je službi naroda ter postalo dobičarsko gospodarstvo posameznikov. Dobitki so bili važnejši od življenja nemškega ljudstva. Delovni ljudje so radi tega postali sužnji, v delu so pa videli prokletstvo.

Ob nastopu nacionalsocializma je Nemčija imela okrog 7 milijonov brezposelnih. Zato je politično vodstvo preuredilo ves življenjski red ljudstva. Delo ni bilo več blago, temveč življenjska potreba, služba narodu in nekaj častnega. Tovarne so postale nekakšni domovi ter zavetišča, kjer se čutilo delavci in nameščenci zadovoljne in dobro shranjene ter so pomeni na svoje delo. Pri tem pa ni važno, da bi se rentirali stroji, kakor nekoč, pač pa, da imajo ljudje delo, svoj vsakdanji kruh in primeren zaslužek ter da sodelujejo za narod, državo in bodočnost.

Lahko rečemo, da velja v nacionalsocialistični Nemčiji načelo: »Delo ustvarja vrednote. Čim več se ustvari, tem več ima vsak poedinec od svojega dela. Gospodarstvo je služabnik narodne celote, pridobljene vrednote pa služijo gospodarstvu. Vse gospodarsko udejstvovanje je v prvi vrsti usmerjeno v dobrobit naroda. Koristi poedincev se pridobijo iz koristi, ki jih ima in si pridela celokupno narodno gospodarstvo. Splošna korist gre pred lastno koristjo.«

Nacionalsocializem je postavil delo v ospredje svojega gospodarstva. Zato je delo življenjski smoter in vsebina posameznika ter najvišja služba skupnosti. Delavec rok in možganov sta si lovarja in prijatelja, oba delata skupno, ker tiči moč in oblast naroda v skupni delovni vpostavi vseh telesnih in duhovnih sil. Nacionalsocialistično gospodarstvo omogoča vsakemu človeku pravico do dela ter možnosti, da si s pridom svojih rok ali možganov pridobi svojino in vrednote.

GOSPODARSKE VESTI

× Švicarska tekstilna industrija. Razmere v švicarski tekstilni industriji so se poslabšale, ker je uvoz eurovin vedno težji. Kriza v produkciji je povzročila tudi krizo cen. Radi pomanjkanja urejenega tržnega reda se vršijo prodaje tekstilnih tovarn po smešno nizkih cenah, v kolikor niso finančno tako močne, da bi vzdržale in prebrodile težave.

× Ameriška industrija nima nikdar dovolj dobička. Zato je poslala v Kitajsko šefa ameriškega vojno-produkcijskega urada Nelsona* in strokovnjaka za kitajske zadeve, generalnega majorja Herleyja, ki bosta širok Kitajski študirala kitajske gospodarske probleme ter na podlagi istih razpravljala z maršalom Čangkaškom o novih naročilih orožja, municije in vojnega materiala.

* Odlikovani izumitelji. Führer je odlikoval devet zaslužnih izumiteljev z odlikovanjem »Ehrennadel in Gold zum Dr. Fritz-Todt-Preis«.

* Führer je pozdravil povratnike v domovino. Ko so se v Göteborgu izkrkali nemški vojni ujetniki in civilni interniranci, so jih pozdravili zastopniki stranke in oborožene sile. Ko so pa pri Saßnitzu stopili na nemška tla, jih je pozdravila postavljena častna kompanija nemških vojakov, pri tem je pa bil prečitan tudi pozdravni brzojav samega Führerja. Civilni interniranci so nato ostali v Saßnitzu, vojaki so se pa odpeljali v okrašenih lacaretnih vlakih v notranjost Reicha.

* Nov predsednik urada Reichswirtschaftskammer. Reichswirtschaftsminister je imenoval radi prezaposlenosti in visoke starosti odstopivšega predsednika Dr. Ing. e. h. Albert Pietzsch-a, Staatsrata Karla Lindemann-a predsednikom urada Reichswirtschaftskammer.

* Spodnještajerska kmečka dekleta v Gau-u Oberdonau. Na petmesečnem ucnem tečaju v kmetijski šoli Otterbach pri Schärding-u (Inn) se nahajajoča kmečka dekleta iz Spodnje Štajerske so se večinoma odločila za poklic kmetic. Po končanem šolanju krajem tega meseca pridejo v svrhu nadaljnjega izpopolnjevanja v kmetijstvu na praktično delo h kmetom na področje Gau-a Oberdonau.

* Častiljiva starost spodnještajerskega rudarja. V Trifailu je dovršil 82. leto starosti Matthias Turneshek v polni telesni in duhovni svežosti. Vri korenjak je bil 50 let rudar tamkajšnjega rudnika ter ga je šteti med najstarejše Trifailčane.

* Nov vodja urada Reichsgruppe Handel. Dr. Heinrich Roeckl je postal Leiter der Reichsgruppe Handel. Imenovani je sodrnik znane trrdke v Münchenu, J. Roeckl ter uživa sloves odličnega trgovca. V vojni se je odlično uveljavil, odlikovan je z redom Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes.

* Poročilo iz Sachsenfelda. Na uradu Ortsgruppe so nedavno zaprilegeli Landwacht (stražo). — Nabiranje hmelja se bliža svojemu zaključku, za kar gre v veliki meri zasloga delaycem, ki so jih stavila na razpolago razna podjetja v Cilli-ju.

* Dijakinje v vpostavi v Kreis-u Pettau. Dijakinje, ki se nahajajo v okviru dela Reichsstudentenfürung v ljudsko-politični, otroško-vrtni in strokovni vpostavi v Kreis-u Pettau, se imele nedavno svoj sestanek. V debati, ki jo je vodila voditeljica vpostave Pg. Hallecker, so poročale dijakine o svojem delovanju pri spravljanju žetve in o kulturnem in sportnem delovanju. Sestanka se je udeležil tudi Kreisführer Bauer, ki je dijakinjam orisal trenutni položaj Spodnje Štajerske ter njene probleme.

* Zadnje čast ponesrečenemu Motorsturmannu Karl Tänzer-ju so izkazali na pokopališču junakov v Cilli-ju. Pri tem je nastopil vod Wehrmannschaft, tovariši Motorsturma ter godba Wehrmannschafta. Poslovilne besede je v imenu Kreisführerja spregovoril Pg. Kindlhofer.

* Zadnji rok za podelitev odlikovanja Ostmedaille. Oberkommando der Wehrmacht je določila 15. oktober 1944 kot zadnji čas za podelitev Ostmedaille. Bivši vojaki, ki še nimajo tega odlikovanja in tozadevne listine, naj stavijo primerne predloge pristojnim Wehrmeldeamt-om.

* Umetna roka za kmetovalca. V nekem naselju blizu Plauena je neki kmet izumil umetno roko s spodnjim in gornjim laktom ter premikajočo ramo, ki je nekakšno izpopolnilo dosedanjih umetnih rok ter omogoča dobesedno opravljati vsa kmetijska dela.

* Zamenjava težko ranjenih vojnih ujetnikov in civilnih internirancev. V Göteborg-u na Švedskem so nedavno zamenjali 1500 težko ranjenih nemških vojnih ujetnikov ter več sto civilnih internirancev za isto število anglo-ameriških ujetnikov in internirancev. Gre za ujetnike in internirance, ki so bili ujeti že ob izbruhu vojne.

× Kontrola cen. Preiskomissar objavlja, da bo v nizu poenostavljenja uprave ostal pri dosedanjih cenah, ne da bi, razen v izjemnih slučajih, izdal kak ukrepe. Svoje delo bo osredotočil na strumno kontroliranje cen.

× Nabavka zobozdravniškega materiala. Zobozdravniki bodo dobili takozvane Zahnkarte (zobne karte), ki bodo izdane po obsegu zobozdravniške prakse v treh vrstah. Na podlagi te karte, ki bo odgovarjala univerzalnemu čeku za surovine v obrtnem gospodarstvu, bodo dodeljevali zobozdravnikom potrebni material.

* Ves letnik prostovoljno k vojakom. V Kapfenbergu so imeli apel odredov Hitler-Jugend, na katerem se je javil skoraj ves letnik 1927 prostovoljno v vojaško službo.

* Pazite na male otroke! 18mesečni Martin Pötsch iz Kalsdorfa pri Graz-u je v neopaženem trenutku prišel do nekega lonca z vročo vsebino, s katero se je polil po hrbtu. Pri tem se je tako hudo opeknel, da je na posledicah zadobljenih opeklin nekaj ur pozneje na otroški kliniki umrl.

* Cestna železnica prevaža tovore. Uprava cestne železnice v Graz-u je začela s prevažanjem tovorov kakor mleka, stavbenega materiala itd. S tem je veliko pomagano domačemu prevoznikstvu, ki že davno težko opravlja prevoz blaga.

* V slogi je moč. Dvanajst planinskih kmetov v Festenburg-u am Hochwechsel (Steiermark), ki imajo svoje kmetije 900 metrov visoko v hribi, si je skupno zgradilo žično železnico, ki prevaža do 250 kg na 650 m dolgi progi. S to napravijo si sedaj ti kmetje prevažajo svoje kmetijske pridelke, gnoj, vozove, orodje in vse, kar so preje z veliko težavo in izgubo časa le deloma zmogli.

* Govorec kinematograf so si izdelali iz dvanajst starih kot staro železo kupljenih aparatov ranjeni vojaki nekega lacareta blizu Wien-a. Za delo so potrebovali pol leta.

* Nova voditeljica spodnještajerske mladine. Na mestu Bannmädelführerin Lieselotte Hampel, ki se je slavnostno poslovila od svojega delovanja v organizaciji Deutsche Jugend, je njeno mesto prevzela Bannmädelführerin Hanne Stahl.

* Ne uživajte nepredelan tobaka! V Westmarkl je neki kmetovalec kadil nepredelan tobak lastnega pridelka in se pri tem zastrupil z nikotinom, ki je povzročil takojšnjo smrt.

* Bele lastavice. V Seebeck-u pri Hamburg-u so se pojavile tri bele lastavice, kjer sta dve tudi gnezdili. Mladici so pa že temne barve.

* Striženje goved je odredil Landesbauernschaft Bayern v poskusne svrhe, da bi se pridobilo govejo dlako. Pridobili so od goveda v starosti od 6 do 20 mesecev med 350—1200 g dlake. Povprečna znaša 450 do 550 g. Najdaljša dolžina dlake je znašala 12,2, 13,8 in 16,8 mm.

* 75letnica izuma bodeče žice. Vsak frontni vojak pozna bodečo žico, ki je mnogim pri postavljanju in odstranjevanju nudila priložnost za odlikovanje. Zanimalo bo, da je bodeča žica nemški izum skupnega dela, na katerem je sodeloval Nemec Jakob Haisch iz Schwarzwald-a, ki je napravil v Zedinjenih državah Severne Amerike prvi plot iz bodeče žice, in sicer okrog živinskih pašnikov. Bilo je to leta 1869. Temu je sledil sodni proces Haisch-a z Amerikanci za patentno pravico na izdelovanje, ki ga je po dvajsetletnem sodnem postopanju seveda izgubil, kakor je pri ameriških sodiščih v sličnih sporih običajno, ker hočejo imeti izkoriščevalne pravice v svojih rokah.

* 70 milijonov RM so nabrali pri 5. hišni zbirki, ki se je vršila dne 6. avgusta 1944 za Nemški Rdeči Križ. Gre za porast celih 20,2 % napram isti zbirki leta 1943.

* Ukinjenje Zusatzkleiderkart za žalne obleke. Doslej so dobivale matere in zakonske žene na predlog Zusatzkleiderkarte s 40 odrezki. To je sedaj ustavljeno ter velja sledeči predpis: »Najbližnji sorodniki umrlega (zakonski tovariši, starši in otroci, če so na dan smrti dovršili 15. leto starosti), dobijo, če so v posesti Reichskleiderkarte, na predlog Bezugscheine za žalna oblačila, žalna oblačila za moške so žalni trak in črna kravat, za ženske pa žalni trak in par črnih nogavic. Za vsako teh predmetih se bo izdajalo posamezne Bezugscheine. Bezugscheine se izda tekom enega leta samo enkrat, tudi če bi nastopilo več smrtnih slučajev v družini in sicer najkasneje v štirih tednih po seznanju smrti. Smrtne slučaje in sorodstveno razmerje do umrlega se mora dokazati s predložitvijo uradnih potrdil.«

* Enotne cene kino-vstopnic. V svrhu pridobitve delovnih sil iz kinematografv in tiskarn za

× Povojne skrbi angleških ladjedelnice. Angleški list »Financial News« piše, da bodo angleške ladjedelnice po vojni brez naročil, ker ne bodo v stanju tekmovali z ameriškimi in evropsko-kontinentalnimi ladjedelnicami. Slednje bodo veliko bolj nevarne konkurent kakor ameriške, ker bodo najmoderneje.

× Naraščajoča zadolžitev Anglije je preuredila londonsko denarno tržišče. Danes tvorijo dobrometnja Avstralije, Indije itd. že precej važno postavko v kratkoročnih denarnih poslih, na vsak način pa večje kakor vsote, ki jih plačujejo angleške velebanke kot posojila.

vstopnice bo v bodoče uvedena enotna cena vsem vstopnicam. Samo v izrednih primerih bodo dovoljene še dve ali tri vrste sedežev. Hkrati bodo določili cene vstopnic za vojaške in mladoletnike, za popoldanske in pravilne predstave na polovico novih cen. Komisar za določanje cen je izdal načelna določila, po katerih je izračunati enotno ceno z ozirom na število sedežev. Nova enotna cena presega lahko za 10 % dosedanje povprečno ceno, če bi se radi poenotenja in znižanja cen znižali celokupni dohodki.

* **Odredba o 60-urnem delovnem tednu.** Reichsgesetzblatt objavlja sledeče: V vseh obratih in upravah, kjer je za to pogoj, se mora takoj podaljšati delovni čas od 48 na 60 ur tedensko. Na ta način opravljene nadure se mora plačati po predpisih. Ta določila pa ne veljajo za zdravju nevarno delo, ker obstaja za isto poseben predpis delovnega časa. Nespremenjeni ostanejo vsi predpisi o zaščiti žen in mladoletnih. Reden delovni čas žen in mladoletnih nad 16 let je zvišati samo za 8 ur tedensko, reden delovni čas mladoletnih izpod 16 let znaša razen poklicnega šolskega časa 48 ur tedensko. V kolikor bi se s podaljšanjem delovnega časa v gotovih primerih ne doseglo nikakih večjih delovnih storitev, ali pa delo opravilo v krajšem delovnem času, je dovoljen tudi krajši delovni čas. Predpisi odredbe ne veljajo pri prekinjenju ali omejitvah dela in tudi v drugih izrednih primerih ne. Motenja, ki trajajo dalje kakor tri dni, je javiti Arbeitsamtu. Za izvajanje odredbe izidejo še izvršilna določila.

* **Nova ureditev transportiranja bolnikov.** Bolnike se bo odslej transportiralo po nujnosti, ki je razdeljena na tri stopnje. I. stopnja zajema transporte, ki se jih mora takoj izvršiti. To so težki slučaji ter življenjskonevarne bolezni. II. stopnja bolnikov se mora transportirati tekom pol dneva. V III. stopnji se pa nahajajo bolniki, ki morajo priti tekom enega dneva ali pa naslednji dan na namenjeni kraj. Prevozi na večje daljave se morajo izvrševati po možnosti z železnico. Transporti bolnikov III. stopnje se morajo vsaj en dan prej prijaviti.

* **Blago se ne sme zadrževati.** Kljub ponovnim opozorilom s strani pristojnih mest se še vedno ponavljajo primeri, da zadržujejo trgovci na malo in veliko blago za dnevne potrebe. S tem se ponovno opozarja, da se bo take postopke odslej kaznovalo. Spodnještajersko prebivalstvo se pa poziva, da prijavi in ovadi vsako opaženo tiho-tapstvo ali zadrževanje blaga. Vse blago, do katerega imajo potrošniki pravico, se mora istim prodati, v kolikor je v zalogi in se lahko nabavi. Delati zaloge blaga ni skrb obrtnikov. Kaznovalo se bo vsak prestopnik zoper te predpise.

* **Ukinitev začasnega zapiranja lokalov.** Reichstatthalter Štajerske in šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je v smislu totalne vojne vpostave odredil ukinitve dosedaj običajnega za-

časnega zapiranja trgovskih, obrtnih in gostilniških lokalov radi dopusta delovnih posad, popravljanja in urejevanja lokalov itd. Izjemna dovolila se bo izdajalo samo v izrednih primerih, če je poslovanje nemoženo.

* **Potovanja radi zdravljenja so dovoljena.** Nedavno uvedena ustavev potovanja se nanaša izključno na potovanja radi oddiha. Potovanja v zdravilišča in zdraviliška kopališča s tem niso prizadeta. Kdor poseduje v redu izdano zdravniško spričevalo in dovoljenje za zdravljenje v zdravilišču ali zdraviliškem kopališču, se mirno lahko poda na potovanje v kraj, ki ga je odredil zdravnik. Predpogoj je, da ima obljubljeno stanovanje.

* **Radi pšenične rese oslepel.** Pri mlačvi je udarila kmeta Franz-a Zwölfer-ja v Götzens-u neka pšenična resa s tako silo v oko, da je priči oslepel. Njegov slučaj je tembolj obžalovanja vreden, ker je pred letom dni že izgubil eno oko pri razstreljevanju parobkov v svojem gozdu.

* **Kaznjene zgori na šolskem podstrešju.** V Au-u pri Bregenz-u je nastal te dni požar, ki ga je zanetil s kajenjem na podstrešju neki ubežni kaznjene. Dotični kaznjene je zgori na podstrešju do okostnjaka.

* **Jerbasi s sadijem kot ročna prtljaga.** Na železniških vlakih se opaža potnike, ki potujejo z mnogoštevilnimi jerbasi sadja, kar nasprotuje vsem predpisom. Na železniških vlakih ima vsak potnik pravico samo do prostora nad in pod svojim sedežem in sicer samo za lahko prenosne predmete. Radi tega se bo odslej v interesu nemotene odvijanja potniškega prometa in varnosti potnikov zabranilo vstop v vlake in onemogočilo potovanje vsem, ki bi nosili kot potniško prtljago seboj več kakor dva jerbasa.

* **Nadoknadno delo za z letalskim alarmom izgubljene delovne ure.** Ako se iz prisilnih razlogov mora v nedeljo ali na praznik nadoknaditi z letalskim alarmom izgubljen delovni čas, se mora za tako delo plačati mezdo in nedeljsko ali prazniško doklado.

* **Pst, sovražnik vohuni!** Zato ne govorite ničesar, kar bi nam lahko škodovalo, sovražniku pa koristilo. Brzdajte svoje jezike, opravljajte svoje delo, politiko in vojskovanje pa prepustite tistim, ki so zato postavljeni. Marsikdo si je z nepremišljenim besedičenjem spekel jezik, kar ga je pozneje hudo bolelo.

* **Štedite s premogom!** Oboroževalna industrija potrebuje vedno več premoaga. Zato je dodeljevanje premoaga za domačinstvo omejeno. Potrošniki se opozarjajo, da štedijo s potrošnjo premoaga, kolikor je največ mogoče, ker ne bo nikakršnih naknadnih dodelitev. Kdor s svojim premogom in koksom do 1. aprila 1945 ne bo izhajal, bo pač po zimi zmrzoval.

* **Preprečujte gozdne požare!** Vsako drevo predstavlja premoženje, ki se šele po dolgih le-

tihi lahko nadoknadi. Zato je v interesu narodnega gospodarstva in vsega ljudstva, da se preprečijo gozdni požari. Ne kadite in kurite v gozdovih in blizu gozdov!

* **Težka ječa za črno klanje.** 48-letni kmet in lesni trgovec Jakob Konrath, 31-letni delavec Rudolf Konrath in 42-letni delavec Robert Konrath, vsi iz Oberdorfa, Kreis Oberwart, so v času od maja do oktobra 1943 brez dovoljenja zaklali najmanj devet telet v skupni živi teži kakih 450 kilogramov, meso pa deloma uporabili sami, deloma pa prodali po previsokih cenah 12 do 15 RM kg. Nameščenec Rudolf Konrath je razen tega ponaredil nakupno dovolilo, glaseče na dva prasca. Jakob Konrath je prodal kravo za klobase za lažnivo trditvijo, da je molzna krava ter dobil za njo dvojno ceno prave vrednosti. — 44-letni knjigovodja Franz Wrabitz in 38-letni razdeljevalec sadja in sočivja Georg Hofer, oba iz Wiena, sta kupila od obtožencev meso po pretiranih cenah, nakar ga je Wrabitz prodal nadalje še po višjih cenah. Georg Hofer je dobil najmanj 40 kg, Franz Wrabitz pa 66 kg. — Izredno sodišče v Grazu je obsodilo Rudolf Konratha na štiri leta težke ječe in 1000 RM denarne kazni, Jakob Konratha na tri leta težke ječe in 800 RM denarne kazni, Robert Konratha na dve in pol leta težke ječe in 600 RM denarne kazni. Franz Wrabitz je dobil deset mesecev in Georg Hofer pet mesecev zapora. Vsi obsojenci so bili že predkaznovani.

* **Kaznovano razmerje z vojnim ujetnikom.** 23-letna Maria Wimmer iz Nödersdorfa, Kreis Horn (Niederdonau) je dobila pred sodiščem v Wenu tri leta težke ječe, ker je imela razmerje z nekim vojnim ujetnikom.

* **Kaznovan zločinec zoper uravnost.** Kazenako sodišče v Grazu je obsodilo na pet let ječe 63letnega bivšega sodnega uradnika Johann-a Roschger-ja radi zločinov zoper uravnost. Sodba je utemeljena na podlagi dveh neoporečno dokazanih primerov, medtem ko je bil v treh primerih oproščen.

* **Smrtna kosa.** V Großburqu (Schlesien) je umrl Alois Omerzo, rojak iz Arnaua (Kreis Rann). Njegovo smrt obžalujejo oče, bratje in sestre, živeči v Klein-Klodenu, Kreis Guhrau. Komaj dvajsetletnega pokojnika bodo obdržali v lepem spominu vsi, ki so ga poznali.

* **Odstavitev rektorja in prorektorja zagrebške akademije upodablajoče umetnosti.** Počlavinik Hrvatske je razrešil dosedanjih funkcij rektorja in rednega profesorja zagrebške akademije upodablajoče umetnosti, Ivana Meštrovića, in prorektorja, profesorja Josoa Kljakovića.

* **Rombni nanad na Beograd.** Dne 8. septembra so anglo-ameriški bombniki bombardirali Beograd ter pri tem poškodovali dva dobro vidna lacereta. Poškodbe so znatne na stanovanjskih hišah, manikalo pa tudi na človeških žrtvah.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično)

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

1. Am besten ist es, Sie warten nicht länger und gehen sofort zum Arzt.
2. Von diesen drei Hüten gefällt mir am besten der in der Mitte.
3. Ich bin zweimal zu ihm gegangen, aber er war nie zu Hause. Ich glaube, er will mich zum besten halten.
4. Ich danke Ihnen bestens für Ihre Liebenswürdigkeit.
5. Er glaubte jedem Gerücht und wurde daher in seiner unvernünftigen politischen Meinung bestärkt.
6. Ich bitte Sie, mir meine Anwesenheit zu bestätigen.
7. Jene Besucher der Deutschkurse, die von 20 mindestens 15 Doppelstunden besucht haben, erhalten eine Bestätigung.
8. Der deutsche Beamte ist nicht bestechlich.
9. Ein Besteck besteht aus Gabel, Messer und Löffel.
10. Während er im Zuge beim Fenster hinaus sah, wurde er bestohlen.
11. Die Tatsache, daß die Juden Verbrecher sind, kann niemand bestreiten.
12. Bestreuen Sie diese Mehlspeise mit Zucker, dann schmeckt sie noch besser.

13. Er war über die Folgen seiner Unvorsichtigkeit bestürzt, aber es war zu spät.
14. Die Besucherinnen des Kinos werden gebeten, während der Vorstellungen den Hut abzuhängen.
15. Was macht Ihr Bruder? — Er betätigt sich zur Zeit als Viehhändler.
16. Die Beteiligung am Begräbnis des Bürgermeisters war sehr groß.
17. Zweisilbige deutsche Wörter werden auf der ersten Silbe betont.
18. Der Bau von Luxuswohnungen kommt während des Krieges nicht in Betracht.
19. Betrachten Sie diesen herrlichen See!
20. Die Säuglingssterblichkeit ist in den letzten Jahren trotz Krieg infolge der hervorragenden Leistungen des Gesundheitsamtes beträchtlich gesunken.
21. Das Betreten der Werksanlagen ist Nichtbeschäftigten strengstens untersagt.
22. Leider wurden von dieser Maßnahme auch Unschuldige betroffen, aber es war nicht anders zu machen.
23. Er hatte als Bettvorleger ein altes Bärenfell.
24. Ohne die Sache genau zu prüfen kann man sie auch nicht beurteilen.
25. Der Bevollmächtigte der Regierung unterfertigte die Urkunde.

26. Was haben Sie lieber, Fleisch oder Mehlspeise? Ich bevorzuge beides.
27. In der Not bewähren sich die Freunde.
28. Das Gerücht, das die Feindpropaganda verbreitet hatte, hat sich wie alle anderen nicht bewahrheitet.
29. Darf ich Ihnen unseren bewährten Mitarbeiter Dr. Brunner vorstellen?
30. Der plötzliche Schreck bewirkte, daß der Stummie die Sprache wiederfand.

Wörter

am besten — najbolje
Bau (m) (das Bauen) — zidanje
bestärken — potrditi
bestechlich — podkupljiv
bestehen (jemanden) — okraati (k)
bestens — najbolje
bestreuen — potresti
betätigen (sich als) — udeleževati se kot
Beteiligung (w) — udeležba
betonen — poudariti
betrachten (etwas) — onledati
Bettvorleger (m) — predposteljnik
beurteilen (etwas) — presoditi
Bevollmächtigte (m u. w.) — pooblaščenec
bewähren (sich) — obnesti (se); izkazati (se);
bewähren (sich) — potrditi (se); izkazati (se); ob-
nesti (se)
bewährt — skušen, resničen
bewirken — storiti
Fell (s) — koža (živalska)
Gesundheitsamt (s) — sanitetni (zdravstveni) urad
hinzusetzen (sich setze hinzu) — dostaviti, prila-
viti
krieche, ich kroch, ich bin gekrochen — (esti, pla-
ziti se

Angleški načrti o povojnem uničenju Nemčije

Spomenica angleških politikov predstavlja račun brez krčmarja

Nedavno je skupina članov angleškega Spodnjega in Zgornjega doma objavila spomenico, ki razlaga na drobno in široko, kako nameravajo Angleži s svojimi zavezniki po »zmagovito končani vojni« uničiti Nemčijo.

Takoj po ustavitvi operacij, totalni vojaški zasedbi Reicha a ter popolni razorožitvi celotnega nemškega prebivalstva, bi sovražniki porušili vso nemško industrijo, ki se bavi z izdelovanjem orožja, municije in vojnega materiala. Istotčasno bi se Nemčijo prepovedalo in onemogočilo vzdrževati civilno letalsko industrijo in seveda tudi civilno-letalski promet.

Vzporedno z zasedanjem, razoroževanjem in demontiranjem oboroževalne industrije bi se takoj prevzelo na delni račun vojne odškodnine tudi vse morske in rečne ladje, vse železnice z materialom vred in vsa motorizirana vozila, kakor avtomobile itd.

Spomenica zahteva nadalje, da je staviti celotno nemško kemično industrijo, premočkope in vse elektrarne več desetletij pod kontrolo zaveznikov, to je današnjih sovražnikov Nemčije. V smislu teh zahtev bi se moralo zaveznikom podrediti tudi celotno nemško trgovsko mornarico in ribištvo, vse vodne kanale in rečna ladijska pota.

To pa še dolgo ni vse, kar zahteva skupina pod vodstvom čira John Milne stoječih angleških politikov stranke konzervativcev. Zahteva, ki so jih objavili v svojem razglasu, so jasen in izgovorljiv izraz perverzne želje po uničenju nemškega naroda. Razen v glavnih potezah povedane, bi ti pokvarjeni poslanci in lordi najbolj nazadnjaškega kova angleške plutokracije odvzeli Nemčiji tudi kmetijske stroje ter jih spravili v pokrajine, ki so bile v vojni opustošene. S kmetijskimi stroji vred bi naj pa odstopila Nemčija

* Huda neurja v Mehiki. Strahoviti nalivi, ki razsajajo že štiri dni nad vso Mehiko, so povzročili ogromna opustošenja. Od obale Mehškega zaliva do Pacifika je bilo poplavljenih več mest. Na tisoče ljudi je brez strehe, žetev na polju pa je uničena. Samo v območju dveh mest so našli 100 smrtnih žrtev in 150 pogrešanih.

* Romunski državljani se morajo javiti. Tozadevni odlok predpisuje prijavo vseh nad 15 let starih romunskih državljanov pri najbližji policijski oblasti. Izpod 15 let stare romunske državljane prijavijo zakoniti zastopniki.

* Prebivalstvo Genove živi po rovih in brlogih. Nad 150.000 prebivalcev Genove je zapustilo razvaline svojih po letalskih napadih razbitih hiš ter se preselilo v rudarske rove in ostale mestne luknje in brloge. Ta podzemna bivališča so tako globoka, da se sploh ne čuje sviranje siren, streljanje flaka in detonacije bomb. Gre za znamenite genovske galerije, ki so predstavljale glavne file modernega prometa na vzhodu gorovja ter omogočajo sedaj preplašenemu prebivalstvu skromna in nekoliko bolj varna bivališča.

* Teroristični napad na Mantuo. Pri anglosaškem teroristnem napadu na Mantuo v Italiji so bombe porušile cerkev Sv. Filipa ter jo spremenile v kup razvalin. Ista usoda je zadela blizu cerkve se nahajajočo sirotišnico, kjer je bilo tudi največ mrtvih.

* Odkritje velikega tihotapstva. Na švicarsko-francoski meji so odkrili veletihotapstvo zlata, deviz, draguljev in kronometrov, ki ga cenijo na več milijonov francoskih frankov. Aretirali so nekoga lastnika garaže, ko je nameraval prekoračiti mejo z več milijoni frankov. V njegovem stanovanju so našli še nadalje tri milijone francoskih frankov.

* 200 mrtvih je zahteval zadnji anglo-ameriški gangsterski letalski napad na Genovo po poročilu lista »Corriere della Sera«. Več sto Italijanov je bilo pri tem napadu ranjenih. V Forliju so našli 67 mrtvih in 91 ranjenec.

* 300 bomb so vrhli Anglo-Amerikanci na 4000 kvadratnih metrov veliko pokopališče v Ronco v Italiji. Pri tem so spremenili v atome kosti kakih 500 pokojnikov.

* Čiščenje v Badoglijevi armadi. »Vojni minister« grof Casati je razrešil službe 75 generalov in 97 polkovnikov. Gre za čiščenje, ki dokazuje, da v italijanskih oficirskih krogih ni navdušenja za Badoglijevo politiko.

opustošenim deželam tudi zdrave in urejene pokrajine svojega najboljšega kmetijskega področja.

Opisane želje angleških politikov ne vznemirjajo poznavalcev angleške politike. Odkar je Nemčija velesila, vidi Anglija v Nemčiji svojega vsestranskega nevarnega tekmeca. Na eni strani stoji degeneriranu zaplano angleško ljudstvo v posesti dveh tretjin vseh zemeljskih prostorov in dobrin, ne da bi jih moglo v celoti izrabljati in izkoriščati, na drugi pa v razvoju in napredku ter v ogromnem porastu se nahajajoči nemški narod brez dovoljnega življenjskega prostora in surovin. Zato se Anglija boji Nemčije, ki ji je v vsakem pogledu nevarna, posebno pa kot nasprotnik v oboroženem boju za življenjski prostor. V tem tiči tudi vzrok prve in tudi sedanje vojne. Kakor je angleška politika v vojni leta 1914-18, tako bi rada tudi sedaj pohabila Nemčijo Zakaj? Ker bi Angleži tudi odslej radi lepo in dobro živeli na račun in škodo drugih narodov, predvsem nemškega ljudstva. Sposoben, delaven in priden nemški narod naj bi jim po vzoru indijskih sužnjev garal in delal, zraven pa hiral in umiral. Vse te želje Angležev predstavljajo račun brez krčmarja.

POLITIČNE BELEŽKE

* Sovjetski komisarji pri romunskih oblasteh. V Bukarešto je prispela po poročilu londonskega lista »Daily Telegraph« skupina sovjetskih komisarjev. V pisarni policijskega predsednika v Bukarešti sedi obenem tudi sovjetski komisar. Sovjetski nadzorniki sedijo sedaj tudi v vsakem uradu romunske davčne uprave.

* Romunija bo izgubila Besarabijo, Severno Bukovino in ustje Donave. Kakor izhaja iz romunskih virov, se bo morala Romunija udati v okviru romunsko-sovjetskih pogajanj za premirje boljševškemu diktatu. Baje so si v glavnih točkah že edini. Romunija je baje pripravljena sprejeti mejo leta 1940. in bo v to svrhu odstopila Besarabijo in severno Bukovino Sovjetski Uniji. Romunija bo Sovjetiji obenem odstopila ustje Donave ter dovolila boljševikom uporabo črnomoških luk. Radio Moskva ugotavlja v zvezi s temi pogoji sledeče: »Pogoji so trdi, toda Romunija potrebuje mir za vsako ceno«. V Bukarešti pa ne vidijo, da o resničnem miru za Romunijo ni niti govora. Moskovski pogoji gredo za popolnim uničenjem romunske svobode in časti.

* Japonci so zasedli pristanišče Venčou. Gre za kitajsko pristanišče v pokrajini Čekijang, 400 kilometrov južno od Sanghaja. To obalno področje je vpostavilo zvezo s takozvano sedmo vojno čono Čungkinga in so ga nameravali Amerikanci urediti v mostišče za važne operacije.

* Razstava poškodb, povzročenih po »V1«. Da bi Angleži pri Amerikancih vzbudili zanimanje za štrpance, ki so jim izpostavljeni Angleži radi obstreljevanja z nemškim orožjem »V1«, so uredili v New Yorku razstavo, na kateri prikazujejo razne posnetke poškodb in modele »V1«.

* Britanska zaščitna država prehaja pod moskovski klobuk. Med Irakom in Sovjetsko Unijo so vpostavili diplomatske odnose. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov je v neki svoji vlogi izjavil iraškemu zunanjemu ministru, da je sovjetska vlada pripravljena urediti v najkrajšem času z iraško vlado redne diplomatske stike.

* Židovske brigade za zasedbo Nemčije. Na nekem zajutruku, prirejenem na čast iz Palestine v Anglijo došlim oficirjem židovskih brigad, je izjavil lord Strabolgi, da se bavi angleško vojno ministrstvo z idejo, formirati del zasedbenih čet, ki so namenjene za zasedbo Nemčije, iz židovskih brigad.

* Dogajanje na Slovaškem. Na Slovaškem so te dni sestavili novo vlado, ki ji načeluje dr. Štefan Tiso. Nova vlada je za sodelovanje z Nemčijo in za nadaljnje vzdrževanje zavezništva. Nemški državni tajnik na Slovaškem, inž. Karmasin, je razglasil po radiu ustanovitev takozvane domobranske zaščite, ki je bodo tvorili 16- do 30-letni moške. Vrhovni poveljnik slovaške armade, general Katloš, je bil med voditelji upora proti zakoniti vladi slovaške republike. Zbežal je v gozdove k tolovajem, ki so ga pa kljub njegovemu izdajstvu aretirali ter spravili na varno. Članom slovaških tolpa primanjkuje živeža, zato se trumoma udajajo rednim oblastem, ki jih odpravljajo nazaj v njihove poklice in na delo.

* Za oborožitev Japonske. Obe zbornici japonskega parlamenta sta preteklo soboto volirali zvišane vojaške izdatke v iznosu 25 milijard jenov. Ta vsota odgovarja 15 milijardam RM.

* Japonska pripravlja novo orožje. V to svrhu so ustanovili nov tehniški urad, ki bo mobiliziral vse japonske znanstvenike in tehnike za izdelavo novega orožja. Urad je podrejen vodstvu oborožene sile ter se bo bavil z izumi in preizkušanjem izumov, ki jih bodo predlagali samostojno delujoči izumitelji.

* Položaj na Nizozemskem. Po nekaj dnevih naraščajoče navorze je življenje Nizozemske zopet v normalnem toku. Akoravno se vršijo težki boji v bližini belgijsko-nizozemske meje, opravlja prebivalstvo nemoteno svoje delo. Lokali banke, restavracije in kavarne so odprte, promet je v normalnem razvoju. Za muzeje so bili izdani zaščitni ukrepi. V uradnih razglasilih je pozvano podeželsko ljudstvo, da tudi nadalje skrbi za dostavo živil po mestih.

* Indijski dar za gradnjo japonskih letal. Subhas Chandra Bose je izročil v imenu svojih indijskih rojakov japonski vladi milijon jenov za gradnjo japonskih vojnih letal.

* »Rdeči trg« v Sofiji. Trg pred sovjetskim poslanstvom v Sofiji, ki se je doslej imenoval Sveta Sofija, so preimenovali v »Rdeči trg«.

* Aretacija bivših hrvaških ministrov. Bivša hrvaška ministra Lorković in Vokić sta bila izključena iz ustaške organizacije ter aretirana.

OGLASJEN!

Schmerz erfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß nach längerem, schwerem Leiden unser lieber Bruder: Schwager, Onkel und Pate, Herr

Alois Arbeiter

Industrieller, Großkaufmann und Realitätenbesitzer

im 58. Lebensjahr entschlafen ist. Das Begräbnis fand am 10. September 1944, um 8 Uhr, am Pfarrfriedhof in Kötsch statt.

In tiefer Trauer: Familien Arbeiter, Toman, Kantschnik, Skala, Gosnik und alle übrigen Verwandten.

Vom Schmerz gebeugt, geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber, lebensfroher Sohn und Bruder

Hans Schantl

Grenadier

im Alter von 22 Jahren, an der Ostfront sein junges Leben am 6. August 1944 für Vaterland geopfert hat.

Er folgte seinem, kaum 19 Jahre alten Bruder Anton, welcher am 21. November 1943 gefallen ist. Wir werden beide nie vergessen.

Unterkunigund, im Felde, Jakobstal, am 11. September 1944.

In tiefer Trauer: Franz und Rosa, Eltern; Franz und Leopold, dzt. im Felde, und Max, Brüder; Marie und Rosi, Schwestern 614

Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn, Bruder und Schwager

Johann Kowatsch

Gefreiter

am 29. Juli 1944, im blühenden Alter von 21 Jahren im Nordteil der Ostfront gefallen ist.

Skalls bei Wöllan, am 2. September 1944. 828

In tiefer Trauer:

Johann und Maria Kowatsch, Eltern; Marie, Paula, Angela, Aloisia, Stefanie, Flora, Schwestern; Ludwig, Bruder; Franz Ternowschek und Anton Wicher, Schwäger, und alle übrigen Verwandten

Unsagbar hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn, Bruder, Onkel und Neffe

Maximilian Paskolo

Gefreiter

am 4. August 1944 in den harten Abwehrkämpfen an der Ostfront im Alter von 18 Jahren den Heldentod fand.

Witschein, Kunigund, Ostfront, den 13. September 1944.

In tiefer Trauer: Josef und Marie Paskolo, Eltern; Johann und Josef, Brüder; Marie und Anna, Schwestern, und alle übrigen Verwandten. 619

1 Fensterstock samt Oberlicht, 2,20x1,30 m, doppelt, 100 mit Scheiben, 100 RM; Verandaufenster, Speiseofen und Türrück, 100 RM, zu verkaufen. Goethestraße 19, Marburg-Dr. 618-3

Junge, 13-15 Jahre alt, der Freude hat zum Obst klaben und Kuh weiden, wird aufgenommen. Adr. in der „M. Z.“ 618

Hausgehilfin, auch mit Kind, für Besitz, Nähe Marburg gesucht. — Grete Löschnig, Rastel 48, P. Schleitz, Marburg-Dr. 611-6

Weißbäuerin emigriert sich ins Haus. Marie Krischanetz - Rohitsch 73. 831-6

Alleinstehender älterer Herr, Pensionsanwärter mit eigener Wohnung an Lande, wünscht älteres Fräulein od. Witwe vom Lande zwecks Ehe ehbar kennen zu lernen. Zuschriften unter „Herbst 44“ an die Verw. des Blattes. 617-12

Weißes Netz mit brauner Handtasche u. schwarzer Geldtasche mit 80 P Innat und gesamten Lebensmittel- u. Kleiderkarten, verschiedenen Dokumenten, lautend auf Fräulein Franz u. Antonie, am 8. September 1944, in Drauweiler, Ecke Fraustaudner-Friedhof, verloren. — Der ehrliche Finder wird gebeten, geg. gute Belohnung b. d. Polizeidienststelle, Drauweiler, od. bei Fräulein Friedhof, 11, abzugeben. 610-12

Fräulein, welches am 19. August 1944 mit dem ersten Zug (drei Viertel 9 Uhr vorm.) in Richtung Cilli fuhr und sich seinen Regenschirm aneignete, wurde erkannt! Abzugeben beim Bahnhofvorstand Schönstein, wenn nicht, Anzeiger! 830-13

Tiefen Kinderwagen tauscht gegen Herren- oder Damenfahrrad. — Krainz Josef, Oberrotten 32. 615-14

Geflügel-Brut-Meister sucht Teilhaber(in) mit eigenem Haus in Untersteiermark für elektr. Geflügel-Brut-Anstalt. Zuschr. unter „Ehrlich 6946“ an die „M. Z.“ 609-14

Welches Pflicht-jahrmädchen möchte zu einer Familie nach Marburg kommen? — Kowatsch Herrng. 602-6

Kleiner Besitz zu pachten gesucht. — Adr. in der Verw. des „Staj. Gosp.“ 599

Tüchtige Winzerfamilie, 3-4 Arbeitskräfte, mit langjährigen Zeugnissen, womöglich geschult (Weinbauschule), sucht ehstens Franz Zokaj, Marburg-Drau, Mellingerstraße 7. 6858-6

Schweren Herzens gehen wir allen die traurige Nachricht, daß unser aller geliebter und treuer Sohn, Bruder und Schwager

Franz Kraner

Gefreiter

in der Blüte seiner Jugend, im Alter von 20 Jahren, am 20. Juli im Norden gefallen ist. 604

Marburg-Dr., Graz, Obdach, Leohard, Benedikten, Burgstall, Wurz, am 5. September 1944.

In tiefster Trauer:

Anton und Maria Kraner, Eltern; Maria, Schwester; Paul, Bruder; Amalia geb. Golob, Schwägerin; Familien: Puschnik, Kraner, Matzun, Petrasch und Markoli.

Im unaßbaren Schmerz geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber, herzensguter Sohn, Bruder und Nefte

Vinzenz Scherbak

Reiter

nie mehr zu uns zurückkehren wird. Sein junges Leben opferte er am 8. August 1944, in seinem 21. Lebensjahre an der Ostfront. Er folgte seinem, an der Ostfront gefallenen Bruder Anton.

Rainersberg bei Roh-Sauerbrunn, am 8. September 1944.

In tiefster Trauer:

Anton und Antonia Scherbak, Eltern; Rosalia, Theresia, Johanna, Schwestern; Johann, Bruder; Maria und Antonia Scherbak, Tanten; Johann Scherbak, Onkel, und alle übrigen Verwandten und Bekannten 612

Wir geben die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn und Bruder

Franz Skerbisch

Panzer-Obergrenadier

im Alter von 19 Jahren, an der Ostfront am 17. August 1944, gefallen ist. 608

Ober-Pulsgau, am 31. August 1944.

In tiefer Trauer:

Karl und Maria, Eltern; Maria, Paula, Karl, Julie, Fritz, Geschwister; Rudolf, Maria und Matthias, Onkeln und Tanten, und alle übrigen Verwandten.

Großes Leid brachte uns die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn, Bruder und Nefte

Johann Albrecht

Gefreiter

in einem Lazarett am 31. August seinen Verletzungen, die er an der Ostfront erhalten hat, erlegen ist. 606

Gonobitz, am 11. Sept. 1944.

In tiefster Trauer:

Maria Albrecht, Mutter; Stanislaus u. Otto, im Felde, Brüder; Sophie, Schwester, und alle übrigen Verwandten.

KOSAK ANDREAS

ordiniert anstelle

Dr. Kapralow in Wiesenbach 19, Post Wölling, täglich von 9-12 und 15-17 Uhr. 587

Schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn, Bruder und Onkel

Max Golanetz

Grenadier

im 20. Lebensjahre, am 26. Juli 1944, an der Ostfront den Heldentod fand. 826

Pölschach, im September 1944

In tiefer Trauer:

Josef und Gertrude, Eltern; Luzie, Theresie, Schwestern; Johann, Stefan, Simon u. Vinzenz, Brüder; Elisabeth, Agnes Polanetz und Rosa Saiko, Tanten, sowie die übrigen Verwandten.

Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn und Bruder

Franzi Peschl

Grenadier

am 21. Juli 1944, im Alter von 19 Jahren, an der Ostfront gefallen ist. 613

Drauweiler, Fraustanden, Graz, den 11. September 1944.

In tiefer Trauer:

Elise und Josef Peschl, Eltern; Johann, Bruder; — Elise, Schwester, u. alle übrigen Verwandten.

Für die vielen Beweise inniger Anteilnahme, sowie für die schönen Kranz- und Blumenspenden anlässlich des schweren Verlustes unserer lieben Mutter, Großmutter und Schwiegermutter, Frau ANNA HUBER geb. Rosmann sowie allen denen, die ihr das letzte Geleit gaben, sprechen wir auf diesem Wege unseren herzlichsten Dank aus. 823

Luttenberg, im September 1944.

Die trauernden Familien:

HUBER u. POTOTSCHNIK.

Vom tiefsten Schmerz gebeugt, geben wir allen die traurige Nachricht, daß unser herzensguter Nefte

Hans Gaischek

Gefreiter

am 8. August 1944, im Alter von 22 Jahren an der Ostfront gefallen ist. 596

Kötsch—Marburg-Drau, am 3. September 1944

In tiefster Trauer:

Johann und Maria Gaischek, Eltern; Ferdinand, Karl, Friedrich, dzt. im Felde, Boris, Gottfried, Brüder; Maria u. Lydia, Schwestern; Resl, Schwägerin; Emilie, Braut; Familien: Ortan und Sterlek, sowie alle übrigen Verwandten.

Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß mein innigstgeliebter Sohn, Bruder, Nefte und Cousin

Karl Koroschetz

Kanonier

im Alter von 26 Jahren, an der Ostfront, am 22. August 1944, bei den schweren Abwehrkämpfen gefallen ist.

Packenstein, im Felde, Wöllan, Marburg, am 6. September 1944.

In tiefer Trauer:

Karl Koroschetz, Maurermeister, Vater; Anton, dzt. im Felde, Bruder; Maria, Schwester, Amalie Obu und Marie Kroschel, Tanten, und alle Verwandten und Bekannten. 827

In unermeßlichem Schmerz geben wir die noch unaßbare Nachricht, daß unser lieber Sohn

Emil Pouch

44-Panzergrenadier

im 18. Lebensjahre, am 29. Juli 1944, an der Ostfront gefallen ist. Egidl, Wöllan, Augsborg, Spanheim, im September 1944.

In tiefster Trauer:

Emilie Hrowat, Mutter; Berthel Pouch, Großvater; Berthel Pouch, u. Huber Pouch, Onkeln; Elsa u. Magda, Tanten; Walter, Cousin. 824

OSRAM

*macht vieles leichter:
— auch ungewohnte Arbeit*

Das zweckvoll angepaßte OSRAM-Licht erweist sich hier als edles Werkzeug. Man sollte aber nicht nur im guten Licht wirken, — sondern auch alles im besten Lichte sehen. OSRAM.

viel Licht für wenig Strom!

Hinweise zum Sparen

sind Forderungen der Gegenwart, um über Mangelzeiten hinwegzuhelfen. Die Waffen für den Sieg gehen jetzt vor, und auch „Rosodont“ muß deshalb sparsam gebraucht werden.

Rosodont
Bergmanns feste ZAHNPASTA

NEUES Pulver für Wuchs und Mastung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie Emil Thür
Marburg (Drau), Herrng. 33

Wir geben die traurige Nachricht, daß unser herzensgeliebter Sohn, Bruder, Bräutigam und Vater

Johann Fleischman

Grenadier

am 14. Juli 1944, im Alter von 23 Jahren an der Ostfront gefallen ist.

Lieber Johann, ruhe sanft in fremder Erde! — Wir denken an dich weiter! — Tattenberg, Luttenberg, Drassendorf Pettau, im September 1944.

In tiefster Trauer denken an

Dein Grab:
Maria Prekopetz, Mutter; Wilhelm Prekopetz, Stiefvater; Josef Fleischman, dzt. im Felde, Bruder; Kathi Weschanetz, Braut; Johann und Maximilian, Söhne; Angela Klepp, Cousine, und alle übrigen Verwandten.

Winzerfamilie, brave und ehrliche, mit 4—5 Arbeitskräften, auf einen schönen Weingutsbesitz gesucht. Der Posten ist sofort oder am 8. November beim Winzerwechsel anzutreten. Anschrift erteilt in der Verw. d. Bl. 808-6

Upštevalje letalske predpise